

«НАШІ ЧЕСНІ І ПРАЦЬОВИТІ ЛЮДИ ЗАСЛУЖИЛИ ГІДНОГО ЖИТТЯ...»

ВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА З НОВИМ 2011 РОКОМ Дорогі мої співвітчизники!

Ми разом пережили непростий, але щасливий 2010 рік.

І нам вдалося основне – переламати ситуацію, перебороти безнадію.

Тепер нас чекає наступний 2011 рік – рік 20-річчя Незалежності України.

Це буде період, коли ми збудуємо міцний фундамент усіх тих змін і перетворень, які ми разом задумали. Яких ми чекали і яких добивалися, йдучи до нашої спільної перемоги.

Ми закладемо в році, що надходить, основу благополуччя для кожної сім'ї і для кожної людини в Україні.

2011-й стане важливим кроком до добробуту. Бо наші чесні і працюючі люди заслужили гідного життя. Бо наші діти варті мати щасливе дитинство і радісне майбутнє. Бо наші батьки, старші друзі, які будували Незалежність, створювали багатства нашої країни, мають право на те, щоб осінь і зиму свого життя провести в атмосфері тепла, поваги, достатку.

А тому наступний рік ми усі разом будемо багато працювати, щоб так сталося.

Я хотів би, щоб усе було просто і швидко. Але навіть у новорічну ніч не маю права розповідати казку – скажу як є. Буде у нас багато роботи. Але у нас є і багато енергії. Ми маємо багато віри в нашу державу. Ми маємо багато надій в свої сили і в Божу допомогу.

І з цим ми йдемо в новий рік. І з цим ми знову перемаємо. І будемо щасливі.

Здоров'я, добра, щастя усім людям в Україні і в усьому світі.

З Новим роком, співвітчизники!

ДІДИ МОРОЗИ У ВІЙСЬКОВИХ ОДНОСТРОЯХ

Напередодні найчарівнішого свята – Нового року – у гості до вихованців Строганівського дитячого будинку, що розташований у передмісті Сімферополя, завітали військовослужбовці окремого батальйону радіоелектронної боротьби Військово-Морських Сил Збройних Сил України на чолі із командиром капітаном 2 рангу Сергієм Тимоєм.

Звичайно ж, за доброю давньою традицією гості у військових одностроях провідали своїх підопічних не з порожніми руками. «Під ялиночкою» кожен з вихованців знайшов новорічний набір солодощів та цікаві, захоплюючі іграшки.

Як розповів командир батальйону капітан 2 рангу Сергій Тима, як справжні військові Діди Морози (хоч і без борід та кожухів) вони намагалися – як військову таємницю – відгадати

мрії й бажання кожної дитини і догодити своїми подарунками як хлопчикам, так і дівчаткам. Саме тому цього разу дітлахи отримали настільні іграшки та пізнавальні набори, в які можна гратися великою компанією.

– Серед подарунків не лише іграшки, що придбані у магазинах, а й подаровані дітьми наших військовослужбовців. Змалку ми вчимо їх бути добрими, милосердними, щирими та щедрими, – наголошує офіцер.

(Закінчення на 6-й стор.)

...І ЗБОКУ БАНТИК!

РЕГІОНАЛИ - ОРИГІНАЛИ...

Це саме вони поповнили свою партійну символіку надзвичайним атрибутом. Ним стала... новорічна ялинка. Якщо ви думаєте, що вона має свідчити про наближення та прихід Новорічних свят, тишити своїм яскравим різнокольоровим вбранням дорослих (незважаючи на їхні політичні уподобання), а насамперед дітей, для яких головне - аби все мерехтіло, блищало і крутілося, то ваша думка з владною партійною позицією дещо не збігається.

Головна ялинка на центральній площі Сімферополя біля приміщення уряду цього року прикрашена виключно білими бантами і голубими кульками, бракує лише на верхівці біло-синього прапора. Складається враження, що біло-голубі прийняли її - ялинку - до своїх партійних лав.

Пересічні громадяни, далекі від політики, дивуються: чом це лісова царівна прийшла нині в образі попелюшки? Чи з бюджетом зовсім зле, а чи Міжнародний валютний фонд і тут втрутився? Ті ж, хто зрозумів, що до чого, і має свої відмінні політичні симпатії, почуваються так, нібито їх тицьнули носом і нагадують: ми - переможці, дивіться-но: не лише владу, але й Новий рік, якщо схочемо,

узурпуємо.

Але ж в усіх країнах політичні гравці - це не непримиримі родові клани, заручниками яких, за версією класика, стали Ромео і Джульєтта, а однакові громадяни своєї держави, які мають спільну мету - розквіт України. Але пропонують різні рецепти для досягнення належного ефекту. Тож погралися - і досить, аби своє майбутнє не програти. А у якості новорічного побажання хочу звернутися, шановна владо: трохи більше політичної культури і такту, це так недорого коштує, але так високо цінується.

А взагалі-то, з Новим роком! З новим щастям, павіть!

Тамара НЕВЕСЕЛА.

ТИМ ЧАСОМ... Українська народна партія обурена тим, що влада використала центральну ялинку країни у якості рекламної площі для іноземного виробника. Так народний депутат України, заступник голови Української народної партії Ярослав Джоджик прокоментував той факт, що на центральній ялинці країни розміщена реклама торгової марки Мілка.

«На головній ялинці країни патріотична влада стала б швидше рекламувати національних виробників», - переконаний Джоджик. Він здивувався: «Хіба Україна не має українських корів, що на центральну ялинку країни повісили рекламу швейцарських фіолетових?».

СИЛА ДЕСАНТУ - В КРАСІ!

У ВСЕАРМІЙСЬКОМУ КОНКУРСІ «МІС ДЕСАНТ» КРИМЧАНКА ОЛЕНА СОЛОВІЙОВА ВИБОРОЛА ДРУГЕ МІСЦЕ

22 грудня, у Києві, в Центральному будинку офіцерів ЗС України, завершився фінал та пройшло нагородження переможниць Всеармійського фотоконкурсу «Міс Десант», організованого Центральним друкованим органом Міністерства оборони України газетою «Народна армія» за підтримки торгової марки «Десант».

Всеармійський фотоконкурс «Міс Десант» вперше провівся у Збройних Силах України і був приурочений до 19-ої річниці Української армії. Фото майже сорока конкурсанток, які були відібрані журі «Міс Десанту», щотижня, протягом восьми місяців, прикрашали сторінки «Народної армії». Читачі мали змогу переконаватися у чарівності прекрасних представниць нашого війська та взяти участь у своєрідному кастингу.

Своїми враженнями ми попросили поділитися призерку конкурсу краси, оператора протитанкового взводу окремого батальйону морської піхоти з Феодосії кримчанку

Олену Соловійову, яка виборола друге місце.

- Девіз морської піхоти - «Де ми - там перемога!». Олено, чи Ви очікували, що станете однією з переможниць конкурсу?

- Для мене найголовніше було просто взяти участь у конкурсі і спробувати себе ще й у такій ролі. Це так несподівано сталося, я ледве встигла здати чергування, а наш командир батальйону морської піхоти (тепер уже колишній) підполковник Андрій Миколайович Андрей раптом поставив переді мною таке «бойове» завдання.

Зараз радію, що це не було

заплановано. І взагалі, коли щось відбувається ось так спонтанно, як цей конкурс, - тоді щось і виходить!

І в Києві побувати - це теж було для мене велике свято, думаю, що ця поїздка запам'ятається на все життя.

- Олено, розкажіть, будь ласка, трохи про себе і родину, що привело Вас до війська, до десанту?

- Народилася в місті Новоград-Волинській Житомирської області у сім'ї військовослужбовців. Зі зміною місця служби наша родина перебралася до Криму.

(Закінчення на 8-й стор.)

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ".

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України.
Рестраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Стопінка в Інтернеті: http://svitytsia.crimea.ua

Газета набрана і зверстана в комп'ютерному центрі «Кримської світлиці» і віддрукована у друкарні видавництва «Таврида». (95000, м. Сімферополь, вул. Генерала Васильєва, 44).
Тел.: (0652) 583-220.
Зам. ...
Наклад - ...

Видаєць - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури і туризму України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 201-65-23.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: dp_giv_mktu@ukr.net
Р/р «Об'єднаної редакції газети «Кримська світлиця»: 26000452086870 в АКБ "Укрсоцбанк" м. Сімферополя МФО № 324010 код ЄДРПОУ 20679407

ДЕРЖБЮДЖЕТ УХВАЛЕНО

Верховна Рада ухвалила в цілому Державний бюджет України на 2011 рік. Як передає кореспондент УНІАН, за ухвалення цього закону в цілому проголосували 279 народних депутатів з 298 зареєстрованих в сесійній залі. Голосували «за» фракції Партії регіонів, Блоку Литвина та КПУ, а також позафракційні депутати. Фракції «БЮТ-Батьківщина» та більша частина НУ-НС участі в голосуванні не брали і не були присутні в сесійній залі. Ухваленим документом передбачено визначити доходи Державного бюджету України на 2011 рік у сумі 281.464.879,4 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України - у сумі 42.883.686,5 тис. гривень, згідно з додатком №1 до цього Закону. Передбачено затвердити видатки Державного бюджету України на 2011 рік у сумі 321.948.850,3 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України - у сумі 279.127.019,8 тис.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ...

Президент України Віктор Янукович підписав Закон України «Про Державний бюджет України на 2011 рік», а також Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України». З метою удосконалення механізмів формування державного бюджету, недопущення звуження повноважень органів місцевого самоврядування, забезпечення додержання принципів прозорості і справедливості під час виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» та інших законодавчих актів Глава держави доручив Прем'єр-міністру Миколі Азарову розробити та в установленому порядку внести до Верховної Ради України проект закону України про внесення ряду змін до чинного законодавства. Вони, зокрема, стосуються: забезпечення якнайвищою перегляду розміру прожиткового мінімуму для дітей; зарахування до бюджету м.

Києва 100% податку на доходи фізичних осіб; віднесення до повноважень Верховної Ради України (Верховної Ради АРК, місцевих рад) погоджені рішення Кабінету Міністрів України щодо передачі бюджетних призначень від одного головного розпорядника бюджетних коштів до іншого, перерозподілу видатків державного бюджету у випадках, встановлених Бюджетним кодексом України, а також розподілу та перерозподілу обсягу субвенцій та додаткових дотацій з державного бюджету до місцевих бюджетів та ін.

Крім того, Президент України Віктор Янукович доручив Прем'єр-міністру Миколі Азарову і Голові НБУ Сергію Арбузову розробити та внести до Верховної Ради України узгоджений проект закону щодо внесення змін до Закону України «Про Національний банк України», спрямований на забезпечення незалежності НБУ під час складання та виконання кошторису доходів і витрат центрального банку.

<http://www.president.gov.ua/news/19041.html>

Президент України Віктор Янукович пропонує удвічі збільшити допомогу при народженні дитини. Відповідний законопроект зареєстровано у парламенті і розміщено на офіційному сайті Верховної Ради (№ 7521 від 28 грудня 2010 року). Законопроект передбачає внести зміни до закону «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» - збільшити як загальний розмір допомоги при народженні дитини, так і розмір одноразової виплати такої допомоги. Зокрема, допомога при народженні дитини надаватиметься у сумі, кратній 30 розмірам прожиткового мінімуму на дітей віком до шести років, - на першу дитину (23,97 тис. грн.); кратній 60 розмірам прожиткового мінімуму, - на другу дитину (47,94 тис. грн.); кратній 120 розмірам прожиткового мінімуму - на третю і кожну наступну дитину (95,88 тис. грн.). Законопроект також передбачає збільшення терміну, протягом якого здійснюватимуться щомісячні виплати допомоги при народженні дитини (на першу дитину - протягом 24 місяців, на другу дитину - протягом 48 місяців, на третю і кожну наступну дитину - протягом 72 місяців).

І КРИМ - З БЮДЖЕТОМ

28 грудня відбулася позачергова сесія Верховної Ради АР Крим. Головним питанням порядку денного стало обговорення та прийняття бюджету автономії на 2011 рік. Основний фінансовий документ було затверджено. «За» проголосували 75 депутатів з 80, які брали участь у голосуванні. Загальний обсяг республіканського бюджету на 2011 рік становить 4,6 млрд. грн, що на 26,9% (майже на 1 мільярд гривень) більше минулого року. Найбільшу питому вагу в дохідній частині займають цільові субвенції та дотації з Держбюджету (понад 2,5 млрд. грн). Витрати бюджету заплановані у розмірі 4,6 млрд. грн у межах надходження доходів, з урахуванням планованого залучення позики у розмірі 400 млн. грн. У бюджеті передбачено кошти на соціальні виплати, надання пільг та субсидій. На соціальний захист та соціальне забезпечення за рахунок республіки планується виділити 104,3 млн. грн. Цільова субвенція на виплату дитячої допомоги збільшена на 114,4 млн. грн. Субвенція на пільги за житлово-комунальні послуги - збільшена на 139,2 млн. грн. У бюджеті вперше передбачено кошти на створення соціальних магазинів (5 млн. грн), придбання житла для інвалідів (1 млн. 488 тис. грн), на виплату матеріальної допомоги окремим категоріям громадян на тверде паливо (3 млн. 460

тис. грн) та видатки спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 42.821.830,5 тис. гривень.

Також передбачено затвердити на 2011 рік повернення кредитів до Державного бюджету України у сумі 9.185.368,9 тис. гривень, у тому числі повернення кредитів до загального фонду Державного бюджету України - у сумі 4.497.499,3 тис. гривень та повернення кредитів до спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 4.687.869,6 тис. гривень; надання кредитів з Державного бюджету України у сумі 7.544.398 тис. гривень, у тому числі надання кредитів із загального фонду Державного бюджету України - у сумі 796.100,3 тис. гривень та надання кредитів із спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 6.748.297,7 тис. гривень. Законом установлено граничний розмір дефіциту Державного бюджету України у сумі 38.843.000 тис. гривень, у тому числі граничний розмір дефіциту загального фонду Державного бюджету України - у сумі 36.844.427,9 тис. гривень та граничний розмір дефіциту спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 1.998.572,1 тис. гривень, згідно з додатком №2.

ОПОЗИЦІЯ РОЗКРИТИКУВАЛА...

Представники БЮТ і НУ-НС критикують ухвалені у Верховній Раді Держбюджет на 2011 рік. Зокрема, з різкою критикою цього документа виступив заступник голови фракції БЮТ - "Батьківщина" Сергій Соболев. Як повідомляє кореспондент УКРІНФОРМУ, за словами С.Соболева, ні доходна частина, ні видаткова, ні запланований рівень інфляції у Головному кошторисі країни на наступний рік не витримують жодної критики.

Зокрема, народний депутат наголосив, що вперше уряд отримує право необмежених заповічень як всередині держави, так і за кордоном. Окрім того, в бюджеті на 2011 рік не враховані світові ціни та світова кон'юнктура в цілому. Зокрема, Сергій Соболев зазначив, що ціна на газ в наступному році складатиметься для України 290-300 доларів за тисячу кубометрів, натомість у Держбюджеті закладений показник на 50 доларів нижчий.

На переконання заступника голови фракції БЮТ - "Батьківщина", бюджет на 2011 рік - це бюджет регресу. При цьому С.Соболев висловив обурення тим, що в другому читанні не були враховані поправки від опозиції, а під час голосування цей проект закону майже не обговорювався. "Наша фракція умисно не брала участі в розгляді бюджету, оскільки ми знали, що голосування за нього буде не постатейне, а в цілому", - зазначив він.

Інший представник опозиції, депутат від фракції НУ-НС Арсеній Яценюк заявив, що місцеві бюджети в наступному році будуть профінансовані лише на 8 місяців...

тис. грн). Відзначимо, що у бюджеті 2011 року передбачено виділення коштів: - на освіту - 508,8 млн. грн, - на охорону здоров'я - 474,2 млн. грн, - на фінансування культури і мистецтва - 75,6 млн. грн.

Одна з особливостей головного фінансового документу наступного року - зростання «бюджету розвитку». Це видатки капітального характеру, спрямовані на розвиток інфраструктури. На наступний рік по цій статті передбачено 1,4 млрд. грн., що майже у 2 рази більше очікуваних капітальних видатків поточного року.

Також на засіданні позачергової сесії прийняті республіканські програми. Зокрема, Програма економічного і соціального розвитку автономії, Програма соціального захисту та зайнятості населення, Програма розвитку культури та охорони культурної спадщини, Програма підтримки сім'ї, дітей та молоді, розвитку фізичної культури і спорту, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, Програма розвитку будівельної галузі та житлового будівництва, Програма розвитку освіти, Програма розвитку села, Програма облаштування та соціально-культурного розвитку депортованих та забезпечення міжнародної злагоди, Програма забезпечення громадської безпеки, Програма підтримки та розвитку малого підприємництва, «Здоров'я кримчан».

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

СЕВАСТОПОЛЬСЬКІ НОВИНИ

КОЛИ БАНКРУТСТВО - НЕ ВИХІД

Господарський суд Севастополя розпочав процес санації - забезпечення від банкрутства - Будівельного управління Чорноморського флоту Російської Федерації. Справу про банкрутство було відкрито у серпні поточного року. Підприємство заборгувало кредиторам, соціальним фондам і своїм працівникам 40 мільйонів гривень. З них: 6 млн. - несплачена заробітна плата. Борг підприємства енергетикам та комунальникам міста складає ще майже 400 тисяч гривень. Крім цього, на балансі підприємства записали декілька недобудованих житлових будинків. Рахунки підприємства арештовані.

Санація - це комплекс заходів, які дозволяють задовольнити вимоги кредиторів за рахунок майна чи інших активів підприємства, аби уникнути банкрутства. Але всі активи: орендовані будівлі, споруди, земельні ділянки - являються власністю держави України. А відтак, їх не можна продавати чи передавати за борги. Всі ці негаразди існують на тлі кримінальних правопорушень цілої низки посадових осіб Будівельного управління Чорноморського флоту Росії. З повідомлення першого заступника прокурора міста Дмитра Галука, проти них порушені кримінальні справи.

Якщо навіть за рахунок російських грошей зарплату в 6 мільйонів гривень вдасться виплатити, підприємству не уникнути кадрових скорочень. Із 800 працівників планується залишити 200. Спрогнозувати долю підприємства зараз не береться ніхто. Процес санації може тривати не один рік.

«ЕСТЬ ТАКАЯ ЗАДАЧА...»

Росія має наміри відкрити у Севастополі постійно діюче відділення Генерального Консульства Росії. Про це в інтерв'ю севастопольському телеканалу «Независимое Телевидение Севастополя» повідомив Генеральний консул Росії у Криму Володимир Андреев: «Будет ли решено это в следующем году, или нет, но такая задача есть и она прорабатывается». Крім того В. Андреев запевнив, що пролонгація Договору про перебування в Україні Чорноморського флоту є запорукою участі Росії у соціально-економічних програмах Севастополя.

ДО ОСТАНЬОГО СНАРЯДА

За 2010 рік севастопольські піротехніки вилучили, транспортували та знищили 28329 вибухонебезпечних предметів. З них: 20253 - з Інкерманських штолень, 2056 - з акваторії Чорного моря, 3024 - з Мекензівського лісництва. «Ця робота буде продовжуватися планомірно й до тих пір, поки на севастопольській землі не залишиться жодного снаряда» - запевнив городян начальник управління з питань надзвичайних ситуацій Севастопольської міської держадміністрації Мирослав Сагайдак.

З НАДІЄЮ НА ДОЩІ

У севастопольському водосховищі залишилося трохи більше, ніж 21 млн. кубометрів води, а норма для цієї пори року складає 30-32 млн. кубометрів. Шоденно водосховище поповнюється 150 тисячами кубометрів, проте 100 з них вживається містом. Якщо великих дощів не буде, у березні ситуація загостриться. Севастопольська міська держадміністрація готується до можливого прийому води із Сімферопольського водосховища, тобто дніпровської води. Проте ще є час і сподівання на дощі та снігопади.

ВСЕ НАЙКРАЩЕ - ДІТЯМ

«З наступного року випускники севастопольських дитячих будинків отримуватимуть місця в гуртожитках» - пообіцяв у День Святого Миколая міський голова Валерій Саратов. Серед найважливіших завдань він назвав профілактику сирітства, поступовий перехід від утримання дітей в інтернатах до влаштування у родини. «Головне завдання програми «Діти Севастополя» на 2011-2015 роки - домогтися того, щоб у Севастополі не було дітей-сиріт. Ті, хто все таки опинився в дитячих будинках, мають набути нових батьків, або повернутися до своєї попередньої родини, якщо така існує», - вважає севастопольський градоначальник.

«НОВОРІЧНА КОТОВАСІЯ»

Біля двох місяців триватиме виставка під такою назвою у севастопольському Художньому музеї ім. М. Крошицького. Такі експозиції вже стали традиційними: в музейних залах під Новий рік виставляють старовинні ялинкові іграшки та відкритки з домашніх колекцій севастопольців. Поруч з цим неоціненним скарбом професійні художники міста розташовують свої роботи з живопису, графіки та декоративно-прикладного мистецтва, присвячені символу прийдешнього року. Цього року поталанило пухнастому мурлиці. На відкритті виставки директором музею був оголошений початок конкурсу дитячого малюнка. Дітляхи Севастополя змагатимуться у майстерності із зображенням kota аж до 1 лютого, а вже 10 лютого відкриється виставка конкурсних малюнків. Переможці отримають подарунки від професійних художників Севастополя.

У НАС ВСЕ, ЯК У МОСКВІ

Міський Різдвяний бал вирішили влаштувати 8 січня 2011 року у Севастополі. Взірцем слугуватиме Московський бал, який відкривав особисто колишній мер Москви Юрій Лужков. Світський бал покликаний сприяти зустрічам та приємному спілкуванню городян, які будуть спроможні заплатити за вхід 200 гривень. Для всіх бажаючих набути світського лиску Будинок офіцерів Чорноморського флоту двічі на тиждень проводитимуть заняття з танців. Плата за одне заняття - 10 гривень.

Суворого дрес-коду організатори не оголосили, проте натякнули на фрак для кавалерів та сукню до підлоги для дам. Виручені за продаж квитків гроші організатори обіцяють перевести на рахунок громадської організації «Севастопольські мами».

Бал розпочнеться о 18 годині у приміщенні Севастопольського театру ім. Луначарського.

Підготувала Лідія СТЕПКО.

Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Розроблення Державної цільової екологічної програми розвитку Криму («Екологічно безпечний Крим») на 2011–2015 роки (далі — Програма) викликано наявністю проблем, пов'язаних з незадовільним станом навколишнього природного середовища, погіршенням рекреаційного та санаторно-курортного потенціалу на території Криму, низькими соціально-економічними показниками, погіршенням санітарно-гігієнічної ситуації, що склалася у зв'язку з високим антропогенним навантаженням на навколишнє природне середовище півострова, особливо в курортний сезон.

Ряд екологічних проблем притаманні саме для цього регіону, що зумовлено особливостями техногенного впливу на навколишнє природне середовище у межах адміністративних районів і населених пунктів.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря в Криму є переробка промислових та автотранспортних засобів. За даними органів державної статистики, у 2009 році порівняно з 2006 роком на території Криму збільшився обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на 10,3 відсотка, тоді як у цілому в Україні спостерігалася тенденція до зменшення зазначеного показника.

Основною проблемою Криму залишається наявність великого обсягу викидів забруднюючих речовин, що здійснюються пересувними джерелами. Їх частка у загальному обсязі викидів становить 80,8 відсотка.

Потребує розв'язання проблема, пов'язана з водопостачанням. Крим самостійно задовольняє потреби у воді лише на 16 відсотків, а 84 відсотки води надходить з Північнокримського каналу. Ситуація ускладнюється у зв'язку з тим, що 226 джерел водопостачання (10 відсотків загальної кількості) не відповідають санітарним нормам.

Незадовільний технічний стан і недостатня потужність систем водовідведення та водоочистки спричиняють забруднення і погіршення якості водних ресурсів. Стан діючих міських очисних споруд не відповідає нормативним вимогам очищення зворотних вод. Відсутність або зношеність міської каналізації та очисних споруд у населених пунктах приморських районів та сільській місцевості викликає інтенсивне забруднення берегової зони та призводить до погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації.

Основним джерелом забруднення водних ресурсів Криму є об'єкти комунального господарства, на частку яких припадає більш як 80 відсотків скиду забруднених стічних вод. З 244 комплексів очисних споруд ефективно функціонують лише 65. У 2009 році частка забруднених зворотних вод становила 24 відсотки загального водовідведення.

Загальний обсяг скинутих у поверхневі водні об'єкти забруднюючих речовин у 2009 році становив 101 тис. тонн. Зазначений показник є вищим лише у таких промислово розвинутих регіонах України, як Донецька, Луганська та Дніпропетровська області, однак в інших областях він менший у 2–5 разів. У зв'язку з низьким об'ємом водного стоку річок півострова та значним антропогенним забрудненням водойм, як правило в період літньої межни, відбувається незворотна деградація водних екосистем із втраченою їх самоочисною здатністю.

На території півострова накопичено та зберігається у відповідних місцях понад 8 відсотків відходів, які належать до I–III класу небезпеки, що вдвічі перевищує аналогічні показники в індустріально розвинутих Дніпропетровській і Луганській областях. При цьому спостерігається тенденція до збільшення обсягів зазначених відходів. За даними органів державної статистики, у 2009 році порівняно з минулими роками рівень утворення відходів I–III класу небезпеки збільшився на 1 відсоток, тоді як у Дніпропетровській області рівень утворення відходів зменшився на 31 відсоток, Донецькій — 25, Миколаївській — 4 відсотки.

На сьогодні зупинено експлуатацію 11 полігонів твердих побутових відходів, поки ще мають запас потужностей — 17, але три з них заповнені більш як на 90 відсотків.

Невідкладного вирішення потребує питання розміщення відходів у містах Ялті, Сімферополі, Судаку, Керчі. Експлуатація 117 сільських звалищ тимчасово зупинена у зв'язку з наявністю фактів грубого порушення вимог природоохоронного законодавства.

Гострою є проблема знешкодження непридатних для використання хімічних засобів захисту рослин. На даний час на території Криму залишається понад 1000 тонн хімічних засобів захисту рослин, непридатних для використання, що зберігаються у 110 складських приміщеннях, 40 з яких перебуває у незадовільному стані.

Дренажні воли, зокрема з Північно-Кримського каналу, істотно впливають на опріснення озера Сиваш. Небезпечним об'єктом є дамба на озері Сиваш, яка перебуває в аварійному стані.

На території Криму, насамперед на береговій лінії та в гірській місцевості півострова, спостерігаються зсуви та інші екзогенні геологічні процеси. Кількість випадків техногенного зсуву щороку зростає і становить 38,8 відсотка загальної кількості зсувів, що відбуваються у

природоохоронних заходів вичерпано або вичерпується. Крім того, жодна з програм не була профінансована у повному обсязі. Результати аналізу інвестування в основний капітал для забезпечення охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів свідчать про їх недостатній обсяг — усього 0,33 відсотка загального обсягу інвестицій в Криму порівняно з 1,4 відсотка у цілому в Україні.

Мета Програми

Метою Програми є стабілізація та поліпшення екологічного стану території Криму шляхом визначення і виконання нормативів екологічної безпеки та екологічно збалансованої системи природокористування.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблем на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливі три варіанти розв'язання проблем.

Перший варіант передбачає вирішення питання екологічного оздоровлення території Криму на регіональному та місцевому рівні, що зумовить збереження існуючих тенденцій до погіршення стану на-

технічного переоснащення виробничого комплексу через впровадження інноваційних проектів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів;

- впровадження новітніх технологій, технічного переоснащення та/або реконструкції застарілого обладнання, ремонту пилогазоочисного обладнання та підвищення ефективності очистки з урахуванням відповідних проектних показників для підприємств, що є основними забруднювачами атмосферного повітря;

- оптимізації дорожнього руху на території великих міст, забезпечення подальшого розвитку громадського електро транспорту;

- підтримки використання автотранспортних засобів, що відповідають європейським стандартам;

у сфері охорони водних об'єктів, у тому числі Чорного та Азовського морів, шляхом:

- удосконалення системи водовідведення та покращення якості очищення зворотних вод у населених пунктах;

- забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод устано-

запобігання руйнівному впливу природних та антропогенних чинників на стан ґрунтів;

- формування регіональної екологічної мережі Криму та розширення природно-заповідного фонду, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття;

у сфері охорони земельних ресурсів та протипаводкової безпеки шляхом:

- будівництва протиерозійних споруд та рекультивациі порушених земель;

- будівництва та реконструкції гідротехнічних споруд, захисних дамб, протипаводкових водосховищ;

- розроблення схем комплексного протипаводкового захисту території від шкідливої дії вод, технологій проведення відновлювальних меліоративних робіт.

Програму передбачається виконати протягом 2011–2015 років.

На першому етапі (2011–2012 роки) передбачається впровадження та прийняття нових і внесення змін до діючих нормативно-правових актів щодо забезпечення охорони навколишнього природного середовища Криму, а також здійснення підготовки пріоритетних інвестиційних природоохоронних проектів та бізнес-планів з впровадження екологічно чистого виробництва та найкращої сільськогосподарської практики з метою проведення першочергових природоохоронних заходів, спрямованих на розв'язання нагальних екологічних проблем Криму.

На другому етапі (2013–2015 роки) передбачається реалізація ряду інвестиційних проектів та впровадження бізнес-планів з реалізації проектів екологічно чистого виробництва та удосконалення сільськогосподарської практики, а також здійснення інших заходів Програми, спрямованих на покращення якості очищення стічних вод, утилізації та вивезення небезпечних хімічних речовин, управління відходами тощо.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу поліпшити екологічну ситуацію в Криму, зокрема:

- знизити обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від автотранспортних засобів до 87,5 тис. тонн (у 2009 році — 111 тис. тонн);

- поліпшити екологічний стан водних ресурсів Криму за рахунок зменшення обсягу скидів недостатньо очищених стічних вод на 45 відсотків, повного припинення скиду неочищених стічних вод, реконструкції та будівництва об'єктів централізованого водовідведення у містах і населених пунктах;

- збільшити обсяги утилізації відходів на 15 відсотків;

- повністю знешкодити непридатні для використання хімічні засоби захисту рослин;

- збільшити до 30 відсотків площу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, межі яких винесені в натуру;

- підвищити лісистість території до 12 відсотків та заповідності до 10 відсотків, визначити переліки територій та об'єктів екомережі;

- зменшити площу земель Криму, що піддаються вітрової ерозії за рахунок створення лісозахисних смуг загальною довжиною до 160 кілометрів;

- зменшити площу території, що піддається зсувам на 25 відсотків.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми передбачається здійснити за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, інших джерел, передбачених законом, у межах виконання державних екологічних програм та Державної програми соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим на період до 2017 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2007 р. № 1067.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 1 млрд. гривень, у тому числі за рахунок державного бюджету — 0,5 млрд., місцевих бюджетів — 0,05 млрд., інших джерел — 0,45 млрд. гривень.

Обсяг фінансування Програми визначається щороку під час складання проектів державного та місцевих бюджетів.

«ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИЙ КРИМ»

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ КРИМУ («ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИЙ КРИМ») НА 2011–2015 РОКИ

(Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2010 р. № 2296-р)

Криму. Небезпеку становлять обвальні абразивні процеси, поширені вздовж 745-кілометрового узбережжя Кримського півострова.

Понад 66 відсотків сільськогосподарських угідь перебувають під впливом вітрової ерозії. У деяких районах Криму ерозія піддається до 94,6 відсотка території.

Відсутність установлених на місцевості меж об'єктів природно-заповідного фонду призводить до численних порушень природоохоронного законодавства та унеможлиблює їх ефективну охорону. Щороку більш як 70 відсотків території Криму зайнято різноманітними природно-антропогенними і техногенними ландшафтами, у межах яких природні біоценози повністю або частково зникли.

Аналіз причин виникнення проблем та обґрунтування необхідності їх розв'язання програмним методом

Наявність тенденції до погіршення екологічного стану на території Криму спричинена як нераціональною територіальною структурою розміщення об'єктів різних галузей господарства, так і нерівномірним розподілом курортно-рекреаційного навантаження, низьким рівнем лісистості (10,6 відсотка) та заповідності (5,4 відсотка). У господарському комплексі Криму провідне місце займає промислове виробництво: частка хімічної промисловості у 1,5 раза вища, ніж у середньому в Україні.

Таким чином, інтенсивне природокористування, рівень якого у десять разів підвищується в курортний сезон, призвело до:

- забруднення атмосферного повітря; погіршення якості поверхневих вод та загострення проблеми безпечного питного водопостачання; накопичення значних обсягів промислових та побутових відходів, невіршення питання щодо знешкодження непридатних для використання хімічних засобів захисту рослин;

- втрати ландшафтного та біологічного різноманіття;

- опріснення озера Сиваш — унікальної геосистеми, найціннішого ресурсу, що використовується у хімічній промисловості та медицині; пришвидшення процесів заболочення, підтоплення і затоплення території та погіршення стану ґрунтів і їх виснаження;

- відсутності системного підходу під час визначення пріоритетів у плануванні дій суб'єктів регіонального моніторингу;

- погіршення стану екосистем Чорного та Азовського морів.

Результати аналізу виконання державних та регіональних програм розвитку Криму свідчать про те, що частина з них не має екологічного спрямування, обсяги фінансування природоохоронних заходів недостатні, відсутні джерела фінансування, строк здійснення більшості

воколишнього природного середовища, деградації природних екосистем та загострення економічних і соціальних проблем, пов'язаних із забрудненням навколишнього природного середовища та використанням природних ресурсів.

Другий варіант полягає у частковому удосконаленні системи державного управління Криму в галузі охорони навколишнього природного середовища та раціональному використанні природних ресурсів, збільшенні обсягу фінансування з державного бюджету для здійснення природоохоронних заходів, що дасть змогу частково розв'язати екологічні проблеми регіону, але не забезпечить істотних зрушень під час проведення природоохоронної реформи, створення умов для розвитку екологічно та інвестиційно-привабливої господарської інфраструктури.

Третій варіант передбачає розроблення та затвердження Програми, виконання якої дасть змогу системно розв'язати більшість екологічних і соціально-економічних проблем, визначити пріоритети використання фінансових ресурсів, забезпечити створення інтегрованої системи органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з управління природними ресурсами, удосконалення економічних і правових механізмів природокористування, що в результаті приведе до поетапного досягнення цілей екологічного оздоровлення, підвищити якість та безпечність життя населення півострова, рівень його рекреаційних можливостей та туристську привабливість.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Розв'язання проблеми можливе: **у сфері охорони атмосферного повітря шляхом:**

- впровадження нормативів і стандартів у містах, де вони негативно впливають на санітарно-гігієнічний стан Чорного та Азовського морів;

- будівництва очисних споруд стічних вод для об'єктів, діяльність яких суттєво впливає на екологічний стан морів;

- підвищення ефективності використання технологій очищення виробничих стічних вод та утилізації їх осадів, зменшення скидів у водойми висококонцентрованих стічних вод через систему централізованої каналізації;

- подолання кризового стану системи водопровідно-каналізаційного господарства та підвищення ефективності роботи комунальних очисних споруд;

у сфері поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами шляхом:

- забезпечення екологічно безпечного зберігання та видалення небезпечних відходів, максимально можливої утилізації відходів за рахунок прямого повторного чи альтернативного використання їх ресурсно-цінної складової та безпечного видалення відходів, що не підлягають утилізації;

- створення потужностей з переробки твердих побутових відходів, побудови та реконструкції полігонів твердих побутових відходів у населених пунктах;

- забезпечення повного знешкодження (видалення) непридатних та заборонених хімічних засобів захисту рослин, що накопичилися на території Криму;

у сфері біологічного та ландшафтного різноманіття шляхом:

- встановлення винесених в натуру на місцевості в установленому законодавством порядку меж об'єктів природно-заповідного фонду; упорядкування землекористування,

Співзасновникам
Всеукраїнської загальнополітичної
і літературно-художньої газети
«Кримська світлиця»:
Міністру культури України
КУЛИНЯКУ М. А.
Народному депутату України,
голови ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка
МОВЧАНУ П. М.

Вельмишановний Михайле Андрійовичу!
Вельмишановний Павле Михайловичу!
31 грудня 2010 р. газеті «Кримська світлиця»
виповнюється 18 років. Непростим видався
для газети цей останній «передповнолітній»
рік: впродовж нього «Світлиця», практично,
не друкувалася. Попереднє керівництво Міністерства і Газетно-журнального видавництва несправедливо звільнили головного редактора (що 14 грудня ц. р. підтвердив й Апеляційний суд АРК) і, затіявши непродуману й невинуватну «реформу», зруйнували роками напрацьований механізм видання газети і додатків до неї.

Зміна формату й наповнення «Кримської світлиці», переведення її верстки і друку до Києва викликали справедливі нарікання і численні звернення до Міністерства постійних читачів газети. Тож не випадково Міністром було обіцяно відновити випуск «Кримської світлиці» такою, якою вона припала до душі читачам.

Саме таку «Кримську світлицю» і взявся готувати до друку колектив редакції після його поновлення на посади головного редактора у жовтні цього року. І якби не ота організаційна й фінансова руїна, яку залишили після себе попередні культурологічно-видавничі «горе-реформатори», з жовтня – шотихня – «Кримська світлиця» вже почала б надходити до читачів!

На сьогодні підготовлено до випуску десять таких номерів «Світлиці». (І це незважаючи на те, що приміщення редакції через борги й досі – вже три місяці – залишається опечатаним, доступу до редакційних комп'ютерів, до засобів зв'язку – немає, газета робиться у прямому сенсі – в польових умовах). Надсилаю їх Вам (зменшені копії з нашого стандартного формату А-3) – як своєрідний звіт про виконану колективом роботу з відновлення випуску газети, як свідчення того, що «Світлиця» – жива, і свій 18-й день народження, своє повноліття, таки зустріне!

Будемо сподіватися, що згитиме й далі! Що в процесі давно назрілої реорганізації Газетно-журнального видавництва будуть враховані й використані і наші редакційні пропозиції й можливості з відновлення й налагодження випуску газети, що найближчим часом «Кримська світлиця», нарешті, повернеться до своїх читачів не лише в Інтернеті, а й у звичному паперовому форматі.

Користуючись нагодою, ширю вітаю Вас з Новим роком та Різдвяними святами!

З повагою, від імені співзасновника «Кримської світлиці» – трудового колективу редакції – головний редактор Віктор КАЧУЛА.

Р. S. Жодної реакції на цей лист з боку поважних київських соратників-співзасновників поки що не було...

А НАОСТАНКУ Я СКАЖУ...

«Життя після смерті», – саме так називалася книга доктора Муоді, яка витримала безліч видань різними мовами світу. В ній на численних прикладах розповідалося про ті відчуття і видіння, з якими люди стикалися у стані клінічної смерті – перед незворотнім бар'єром, котрий можна було здолати лише в одному напрямку. За ці миттєвості люди подумки переживали усе своє життя, яке проносилося перед внутрішнім поглядом у яскравих картинках.

Це, певне, було схоже на те, що зараз переживаю я, рухаючись вже цілий рік вузьким тунелем назустріч невідомому. Переживаю не як конкретна людина, а швидше, як уособлення нашої тепер уже 18-річної газети, бо я – останній її подих, останній удар серця, подарований їй від народження.

Ось я бачу себе молоду. Звісно, не за абсолютними мірками, просто працювали тут люди досвідчені, справжні дисиденти і націоналісти радянського періоду, які думали про те, за що могли покарати, прагнули того, про що не можна було і заїкнутися. Ці люди через усе життя пронесли свої переконання і вважали, що з Незалежністю, нарешті, настав їхній вистражданий зоряний час, і чим довше доведеться мовчати, тим більше хотілося говорити. Ми виходили з редакції завжди разом і говорили, сперечалися, буквально заклиналися від емоцій.

Генератором пристрастей неодмінно був наш відповідальний секретар Василь Кирилович Богущий, у якого на квартирі готувалися перші номери «Кримської світлиці». Він вважав себе не лише досвідченим газетярем, але й людиною, яка по праву мала бути архітектором і будівником нової держави, своєї, найдорожчої. І хоча перехожі частенько величали нас бандерівцями, а хтось одного разу навіть вистрелив нам у редакційне вікно, – це тільки додавало снаги: Україна захоплена слухала промови своїх патріотів і багатьом здавалося – варто лише забути про деще у якісну радянську ковбасу, як одразу ж «запанує і ми, браття, у своїй сторонці!»

Чи не ворогом номер один була ця ковбаса і для Василя Кириловича, який ще не знав, не відав, що менш як через 10 років викинуть з вікна власної

«СВІТЛИЦІ» Й ТАК БУЛО ЗАМАЛО, А ТЕПЕР І ТОГО НЕМАЄ...

Шановні світличани! Союз українок Севастополя і я, його голова, Богдана Процак, щиро вітаємо колектив редакції з 18-річчям часопису. Бажаємо Вам, дорогесенькі, пережити всі негаразди й продовжити таку потрібну у Криму та за його межами культурно-просвітницьку справу. Сумуємо від того, що не можемо передплатити «Кримську світлицю» на поштових відділеннях міста: вона чомусь зникла з всеукраїнського та кримського каталогів. Це – велика втрата для українства Криму. Якщо на півострові проживає чверть українців, про що свідчить останній перепис населення, то однієї «Кримської світлиці» й так було замало. А тепер і того немає. Мої приятелі кажуть, що можна побачити газету у мережі Інтернет. А що робити тим, хто комп'ютера не має, проте був постійним передплатником від самого заснування газети?

Про цей часопис, пам'ятаю, я вперше почув від Володимира Притули (кореспондент Радіо Свобода у Криму) ще на початку 90-х років. З тих пір я не лише сама передплатувала «КС», а й, завдяки спонсорській підтримці союзників Америки та Канади, дарувала передплату школам, дитсадкам, просто друзям. Маючи тісні зв'язки з союзниками Канади, Австралії, Америки, Німеччини,

Аргентини, я постійно пересилала часопис. Бо він був цікавим, правдивим і толерантним. Були навіть випадки, коли Союз українців звітував про справи газетою. На її шпальтах завжди знаходилося місце для опису роботи громадських організацій, севастопольського Пласту, яким опікувався Союз Українок, розповідей про конкурс ім. Петра Ящика та ще безліч цікавого й корисного для українців і не лише для них.

Мені особливо подобалася рубрика «Українці мої...». Розповіді про знаних й пересічних співвітчизників наповнювали гордістю, виховували патріотичні почуття у молоді. Як же могло таке статися, що найулюбленіший часопис українства Криму зник з передплатних каталогів? Разом зі мною сумують за друкованою газетою «КС» родина моїх приятелів Іванишиних зі Львова. А ще мені телефонують з Тернополя, Івано-Франківська, Черкас – там також чимало прихильників цього славного часопису.

Громадські організації нашого міста хочуть звернутися до міністра культури України п. М. Кулиняка з проханням відновити друк газети та налагодити її передплату. Союз українців обов'язково приєднається до цього звернення.

Ще раз вітаю Вас з роковинами газети, а принагідно й з Новим роком та Різдвом Христовим. Нехай Вам усміяється доля, а нам на радість виходитиме світлий та яскравий часопис «Кримська світлиця»!

**З повагою,
Богдана ПРОЦАК,
голова севастопольського Союзу українців.**

Безхатченки...
Одна з вуличних редакційних «планірок».
Фото О. Носаненка.

квартири його улюбленого сина, бо ту квартиру він змушений був здавати в оренду, аби якось протриматися матеріально, а люди, що там жили, в цілях економії не прагнули за це платити. Але злочин доведено не буде. Та й сам Василь Богущий, опинившись на жebraцькій пенсії і щоденно оплакуючи своє дитя, зведе рахунки з життям, перекиривши завчасно димохід у себе на дачі. Хоча і це буде кваліфіковано як нещасний випадок, бо безперечні аргументи ні в тому, ні в іншому разі не братимуться до уваги. Такий вже був той «зоряний» час.

Ще зі студентських лав заслужив свій неофіційний титул «доктора» заступник головного редак-

ДО І ПІСЛЯ СМЕРТІ... АБО ХІБА У 18 ПОМИРАЮТЬ?

тора Григорій Рудницький. Це він, принциповий і справедливий, наша «ходяча енциклопедія», був постійно на варті рівня газетної планки, займався копійкою дослідницькою роботою. Але в 2003 році розлучився з газетою...

А ще серед нас – перший головний редактор Олександр Кулик – людина небайдужа, кваліфікована, автор темпераментної публіцистики. Попереду у нього – багаторічна робота в урядовій київській газеті і передчасна смерть від серцевого нападу. Він так і не дочекався пенсії, яка б дала можливість повністю віддатися художній творчості (адже Олександр Павлович був членом Спілки письменників). Але, попри все, так ніколи і не забував «Кримську світлицю», біля витоків якої стояв.

Восени виповнилось 10 років, як не стало і нашого наступного головного редактора – Володимира Миткалика, який теж був невід'ємною часткою нашого колективу на початку дев'яностих. Працелюбний і невтомний, він брався до найскладніших тем – в цьому відношенні у нас і досі його замінити нікому. Але з нами лишилася його донечка Ірина Миткалик, яка пішла батьковими слідами.

А найшасливіше газетне майбутнє судилося все ж таки Данилу Кононенку, котрий займався

художньою літературою та беззмінно понад 10 років готував дитячий додаток до «Кримської світлиці» – «Джерельце». Усі ці роки він лишався шанованою людиною і покинув газету з власної волі, якщо так можна назвати спровоковану київським начальством ситуацію річної давнини, що підштовхнула до цього рішення редактора відділу літератури.

Поринаючи в минуле, чую і невгамовного Федора Степанова, і розважливого, хоча й запального Віталія Фесенка, і нашу господиню – друкарку Людмилу Кротер (тоді ще не поховали Федір і Віталій – матусь, а Людмила – чоловіка й сина). Тож прямуємо ми до зупинки, щасливі будів-

БАЖАЮ ВІДРОДЖЕННЯ!

Саме слово «Світлиця» відтворює все те світле, неповторне, що виходить, а точніше, рветься на свободу, – це людські почуття, переживання душі, сповідь сердець тощо.

Газета особисто для мене була і є тією веселкою радості над морем людських доль моїх земляків – кримчан-українців, які, зі своєю небайдужістю і широким світоглядом, прикрашали сторінки нашої газети. Називаю її ще рікою правди і незабутнього спілкування з людьми, наділеними величезним потенціалом, що прагнуть пізнати глибше життя і поділитися своїми міркуваннями щодо його покращення.

Вчилася і вчуся правди у мого вчителя Тараса Шевченка, земляка-генія, завжди, в усі часи історії актуального і неповторного щодо своєї поетичної спадщини. В одному з моїх віршів є такі слова, які я написала на моїй батьківщині в м. Сміла, де стоїть, відтворений в мармурі, наш Кобзар:

*Величний, сповнений думок,
На п'єдесталі, як пророк,
Як лицар слова повсякчас
Стоїть наш геній, наш Тарас.*

Тож моїй «Світлиці» я бажаю від щирого серця відродження і становлення на п'єдесталі активного творчого життя.

Тетяна ШКІЛЬНЮК.

с. Родникове, Сімферопольський район.

ОБІЦЯНКА – ЦЯЦЯНКА?

На початку вересня цього року мені пошало спількуватися в прямому ефірі на Радіо «Свобода» з міністром культури України Михайлом Андрійовичем Кулиняком. Говорила, звичайно, про наболіле – про нашу «Кримську світлицю». Запитала, коли ж ми будемо читати нашу улюблену газету? Тоді пан міністр при тисячах свідків – слухачів Радіо «Свобода» – мене заспокоїв, що вже у жовтні це стане реальністю. Я зраділа, обдзвонила усіх знайомих: ну, нарешті, ми, українці, та усі, хто любить нашу державу і свою газету, будемо спілкуватися на її сторінках! Всі раділи. Але...

Вже минули жовтень, листопад, грудень. Днями «Кримської світлиці», яку досі (з того самого вересня, коли я говорила з міністром) не пускають в її хату, бо через борги редакція опечатана, виповнюється 18 років, а обіцянка так і лишилася обіцянкою. Не завадило б поздоровити газету з повноліттям, але вона бездомна, свята немає де святкувати, коштів немає і на друкування газети.

Пане міністре, невже вам так просто пообіцяти, аби лише не набридли? Але ми, читачі, не дозволимо нас відфутболювати порожніми обіцянками! Ви ж також українець, не віддайте на поталу нашу газету, бо в Криму і в усій Україні іншої такої немає. Ми будемо нагадувати вам про це знову і знову!

Марина ВОЛОШИНА.

с.мт. Чорноморське в Криму.

конкурси. А ще – комп'ютерні змагання, які давали змогу поповнювати школи комп'ютерною технікою (звичайно ж, за рахунок спонсорів) і наші читацькі лави новими прихильниками.

...Ось я сиджу в холодній залі, як завжди, одна («нас» більше не існує), спостерігаю за цим веселим, але чужим святом («мого» більше не буває). Ні, я вже не будівничка України. Ні мої сили, ні знання, ні енергія їй не потрібні. Моя мати навідується на смітник, поновлюючи в такий спосіб гардероб, а я активно шукаю підробток, гроші за який або не одержую взагалі, або в передбачених моїми умовами дозах: «Скільки вважатимете за потрібне...» Здоров'я моє остаточно зруйноване, я – інвалід. Але в думках одне: ми потрібні нашим читачам, і спогади про наші теплі зустрічі, їхні подяки. Молодь готує за нашими газетами курсові роботи, нас знають, навіть ті, хто не любить.

І нарешті – передостанній сюжет. Настало і на нашій вулиці свято. Тепер – ми газета Міністерства культури і туризму України. Це – офіційне визнання необхідності функціонування в Криму державної мови. І цей статус дозволяє і зобов'язує працювати по-новому: в десять, у сто разів більше і краще, ніж раніше. Шкода лише, що стільки сплило часу і так мало лишилося попереднього життя. Наші керманічі одержують почесні звання: я – впевненість якщо не в завтрашньому, то в нинішньому дні. Ілюзія благополуччя. Спасибі редакторів, що він таки домігся цього перепочинку.

А потім газета померла. З Києва приїхали люди і знищили її. Кажали: буде інша – буде краща. Та невдовзі не стало ні іншої, ні кращої. І розпочалося життя після смерті. Отой тунель, довжиною в рік. І обіцянки: через місяць прибуде реанімобіль. А потім – чекайте дня Незалежності. А далі – реанімація відбудеться в жовтні. Але ми все рухаємось у невідоме, і вже близько те яскраве світло, яке бачили і хворі, опитані доктором Муоді. Так само, як і вони, я сповідаю голосу, що звідти лине: жила, любила, працювала за дла цих людей, яким бракувало правди, вітри, віри, душевного спокою, а то і просто хліба. І насамперед – рідного слова. Тож визначте нарешті мою долю!

Але світло мовчить...

Тамара СОЛОВЕЙ.

НАШІ ПОБРАТИМИ ПРАЦЮЮТЬ!

Нещодавно у видавництві «Друкарський двір» (Слов'янськ Донецької області) вийшла книга професора Василя Горбачука «Тридцять років на Донбасі». Фактично, це щоденникові записи з 1973-го по 2004 рік, а отже, певної ваги історичний документ. Українським патріотом і, як наслідок, професором української філології його зробили воєнки рейдувального загону УПА, який наприкінці 40-х років минулого століття нерідко заходив до лісового хутора Батарея, що в Березівському районі Брестської області. Тепер земляки і нащадки повстанців записані білорусами, але тоді це була пора надій на збереження української ідентичності. Хтось із українофілів загинув у сутичках із загонами Армії Крайової (пізніше з частинами НКВД), когось відправили до Сибіру, сотні колишніх українських активістів опинилися в таборах ГУЛАГУ. Родину Горбачуків лихо ніби обійшло стороною, тому юний Василь відправився до Львова на навчання. Статус «паспортного» білоруса до пори, до часу навіть рятував його від переслідувань, бо українцям на українській філології було ой, як непросто... Але згодом Горбачук близько зійшовся з тоді ще нікому невідомим Євгеном Сверстюком, і це знайомство ледь не виявилось фатальним для берестейця. Філолог дружить з дисидентами? Для УРСР це нонсенс! Тільки дивом викладач не опинився в таборах — допомогли залізна витримка, терпіння та надійні тили (на дружину Лїду можна було завжди поклястися). Випадок і допомога порядних людей допомогли закріпитися у Слов'янську на Донбасі, бо дорога на Волинь та Галичину була надійно перекрита всюдишними і всезначними «органами». Навіть на Вінничині та Кіровоградщині таким не давали працювати, в чому Василь Тихонович переконався на власному досвіді. Що залишалося робити? Найцікавіші події професор терпляче фіксував у щоденнику; все це довгі роки переходилося, потім чекало своєї черги, і тільки тепер вдалося видати книгу. Ось деякі уривки з неї:

Василь Горбачук.

Зайшла мова про події на Близькому Сході, хтось запитав — які новини? Винокуров відповів: «Там все в порядку. Єгиптяне здорово дають по морде агресорам. Можна не сомневатися, що на цей раз восторжествує справедливості, с Израилем будет покончено!».

Попов усе це із задоволенням сприйняв. Я був здивований: як єврей може таке говорити? Пізніше спілкувався з ним, переконався, що Винокуров добре знає історію Ізраїлю, знає про репресії стосовно тих євреїв, які хотіли виїхати. Свою позицію він мені пояснив так: «У вас ще не так страшно, як у нас (мав на увазі мовників і марксистів). За найменший промах загримши і вже ніколи не підніметься...» Розповів про викладача, якого зняли з роботи, виключили з партії і той повісився.

Так мислив тоді радянський єврей, викладач... До речі, усвідомлював, що з українським філологом Горбачуком це можна говорити відверто, а ось із росіянином Поповим — вже ні.

Внутрішній світ самого Попова розкривається в іншому записі від 9.11.1973 року: «Якось при мені (я зайшов до нього в кімнату) Попов розгорнув свою геостратегію: конфлікт на Близькому Сході може перерости в конфлікт між нами і Америкою. Жартує: «Наша квартира проблема (всі, що в гуртожитку стоять на черзі) розв'яжеться сама собою. Що й говорити, жертви будуть величезні. Але остаточна перемога буде за нами. З ходу треба зайняти Західну Європу і знешкодити Китай. Нападати треба зразу і рішуче! Досить нам оволодіти Західною Європою і Китаєм, як доля світу буде вирішена остаточно...»

Грудень 1973 р. Сисоліна. Ця постать заслуговує на окремий нарис. Коли довідалася, що мене зняли з роботи, то якось висловилася з ехидством: «А Димка ваш по-українски так и продолжает говорить?!» Мовляв, якщо мене зняли за націоналізм, то пора б уже й сину відмовитись від української мови...

30.07.1974 р. Я вже майже рік працюю у Слов'янську. Лїда з дітьми ще жила в Кіровограді, а в січні 1974 року захистила дисертацію. Вирішила звернутися до ректора Кіровоградського педінституту Овчаренка з проханням дати згоду на обмін нашої квартири. Той дуже розгнівався і провів з нею роз'яснювальну роботу: «На роботу он (тобто я) без мене не устроївся бы. Вы не знаете ситуацию — любая анонимка может испортить положение! Грубо говоря, сматывайте удочки побыстрее. Живите в общежитии, снимите угол, что угодно... Пусть сидит тихо и не делает глупостей — это мой совет вам...»

А ось ще уривок, який дає уявлення про тогочасний рівень «пролетарського інтернаціоналізму» на Донбасі: «У гуртожитку по сусідству

17.12.1975 р. Ф. П. Медведєв розповів, як він виступав опонентом у Воронежі: «Дисертант добре володів українською мовою, бо родом із села, де говорять українською. І на захисті він заявив, що вдома розмовляє лише українською, так йому природніше спілкуватися. І ось уявіть, це йому зовсім не зашкодило, всі проголосували «за». У нас було б по-іншому, знайшли б у цьому якусь крамолу. Надто вже почали перестраховувати себе. Я кинув репліку: «Тут, в Україні, перегинають палку з цим...». Він моментально стрепенувся: «Це не нашого ума діло!».

31.10.1977 р. У кінці березня викликали «туди». Допитував сам Мельников: «Як сталося, що в області всього один націоналіст Тихий і той вийшов на контакт саме з вами? Потім приступив до Сверстюка, Бровка. Із задоволенням ствердив, що Бровка хворий, Сверстюк засуджений. Чи не підтримую з ними зв'язків? А потім: «Мы вас знаем хорошо. Вы настоящий диссидент! И ваше место там (зробив жест рукою). Вы только случайно не угодили туда. Я даже удивляюсь,

коли мама з бабусяю розмовляють удмуртською. Як же швидко радянській владі вдалося прищепити малим народам комплекс меншовартості!»

21.11.1990 р. Розмовляв недавно з депутатом міськради Олександром Возняком про потребу відродження УАПЦ на Донбасі. Зайшла мова про той страх, який ще паралізує наше громадянство; про те, що досі треба оглядатися і бути готовим до того, що викличуть...

17.03.1991 р. По центральному телебаченню показували виступ Кубанського козацького хору під керівництвом Віктора Захарченка. Словами передати світло-печальне враження від концерту неможливо. Часто накопувалися сльози радості і ставало тоскно. Які прекрасні пісні були виконані! І, ніби в підсвідомості, як фон — згадувалися руйнування, вчинені в цьому краї більшовиками під проводом Кагановича. Яка прекрасна культура зруйнована! Яка велика і прекрасна гілка української нації засушена... І який подвиг зробив Віктор Захарченко — в попелі роздмухав вогонь!

Тамара Бойко у 2008 р. стала призером мовно-комп'ютерного конкурсу «Кримської світлиці».

что вы до сих пор не в тюрьме!».

19.07.1980 р. Нещодавно складала екзамен з української мови студентка другого курсу дефектологічного факультету Запорозжєва. Я звернув увагу, що вимова у неї російська, а зовні — типова українка. Коли став розпитувати, виявилось, що живе в Сімферополі, чоловік її Запорозжєв, батьки родом з Мелітополя на прізвище Петруненко. Вважає себе росіяною. І на Україні живе, а вже зовсім відійшла від свого народу!

10.04.1982 р. Про Василюшину. На початку цього року він їздив на Тернопільщину. Його засікли там у якійсь компанії, де він розповідав, що в Слов'янську ніде не чути української мови. І ось звітти повідомили, щоб тут за ним простежили — хто він і про що говорить.

1.02.1985 р. Лїда була в Кислівському на лікуванні. Сусідками по кімнаті були удмуртка з Іжевська та мордвинка з Казахстану. У мордвинки чоловік мордвин (росіянин не любить безгосподарність, безалаберність), а їхня дочка при одержанні паспорту мовчки записалася російською, не признавши батькам. В удмуртки чоловік росіянин. Діти, звичайно, також записані росіянами. Син не хоче й чути рідної мови, та й дочка виходить з кімнати.

рим насінням, яке колись мало зійти у краю донецьких териконів. І проросло таки — Слов'янський район тепер один з найкращих у галузі українського шкільництва. Може, й не так героїчно боровся професор, як полеглі на білоруській території «лісові хлопці», та такі вже були умови ідеологічного двобою на Донбасі — не на рівних.

До речі, майже одночасно з Горбачуком видала свою наступну (третю вже!) поетичну збірку наша читачка з Мелітополя Тамара Бойко. Назва її «Коментарі до сьогодні» — це й справді поетичні відгуки на багато важливих подій, які відбулися в Україні та в її рідному приазовському місті. Майже щодня народжується новий вірш з-під пера колишньої вчительки, бо не може мовчати її небайдуже, зболене серце: «Сучасний лінгвістид», «Школярам про культ особи», «Скіфіє моя», «Порада друзям», «Кримській світлиці», «Мій вічний біль», «Синдром бузиняцтва», «Тривога», «Напередодні кавказької війни», тощо.

Не таке вже й велике місто Мелітополь, і читачів наших — по пальцях перелічити можна, зате їхньої активності можна позаздрити! Бо не так давно видав свою чергову книгу «Контражур натхнення» інший наш «світличанин» — Олег Гончаренко. Видав у співавторстві з талановитим мелітопольським художником Валерієм Прохіним. Тому й ілюстрації чудові, і вірші «на висоті»:

*Садить содомська
брудність сьогодні?
Ти з нею рано душу примирив.
Буди талант —
цей контражур натхнення,
кураж космічний,
сонячний порив!*

Не хочу, аби в читачів склалось враження, що працюють, не покладаючи рук, лише наші «південно-східні» побратими. Не так давно львів'яни радо вітали автобіографічну книгу науковця і «світличанина» з багаторічним стажем Володимира Іванишина «Терністими стежками»; а вже є нові успіхи: місяць тому в Тернопільському видавництві «Мандрівець» вийшла книга львівського санскритолога Василя Кобилюха: «Айни очима українця і санскриту». Він також наш давній читач і автор. А незабаром вийде у світ книга найактивнішої львівської «світличанки» Анастасії Гумницької — «Сув'язь українства».

У росіян є вислів: «Мал золотник, да дорог...». Він якнайкраще підходить для характеристики нашої найпідприємливішої (і фактично досі «пифронткової») української газети. Не дивлячись на вкрай складні умови існування нашого видання, вісімнадцять років боротьби не пройшли даремно — вдалося об'єднати таких читачів!

Сергій ЛАПЦЕНКО.

Анастасія Гумницька (у центрі) з онукою та дочкою Ю. Горліса-Горського Лялею та Лесею Лісовськими.

ТИМ ЧАСОМ...

ЦУШКО ЗАБЛОКУВАВ ВИПУСК СОТНІ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК

Держкомтелерадіо заявляє, що вперше за багато років існування програма «Українська книга» опинилася під загрозою зриву. Про це УНІАН повідомили у прес-службі Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

«Сьгодні головною перешкодою у друкуванні понад сотні суспільно важливих книжок стало Міністерство економіки, — сказав голова Держкомтелерадіо Юрій Пласкюк. — Справа в тім, що це Міністерство має погоджувати тендерні процедури закупівлі в одного учасника послуг в друкуванні книг. Але воно з 8 листопада залишає надіслані нами документи без відповіді».

Тому, підкреслив він, попри те, що Міністерство фінансів виділило гроші, жоден проект з програми ще не профінансовано.

«Прикро, що чиновники Мінекономіки не розуміють значення цієї програми для національних інтересів та ігнорують її в той час, коли в Україні зменшується випуск книг за назвами та тиражами, коли держава не задовольняє потреби суспільства в якісній, змістовній книзі, науковій літературі», — сказав Ю.Пласкюк.

За його словами, саме програма «Українська книга» заповнює ці прогалини, в її рамках заплановано випуск творів як класиків української літератури, так і сучасників, які пишуть історію нашого народу, велика кількість проектів для дітей, наукова та пізнавальна література... «Наступний рік, як ми знаємо, особливий для України — 20 років Незалежності, Шевченківські дати, інші віхи нашої історії. І все це було враховано в бюджетній програмі», — зазначив голова Держкомтелерадіо.

Як повідомлялося, програма «Українська книга» формується за Порядком, затвердженим наказом Держкомтелерадіо і зареєстрованим в Мініюсті. Кожен видавничий проект програми 2010 року пройшов незалежну експертизу та фаховий відбір Експертною радою (консультативним, постійно діючим громадським органом), у складі якого відомі письменники, науковці, громадські діячі. До програми цього року увійшло 116 видавничих проектів 55 видавництв та видавничих організацій, 61 видання перенесено з програми «Українська книга» 2009 року, за якими Комітет мав фінансові зобов'язання (всього — 177 видань). Сума коштів, передбачена в державному бюджеті 2010 року на випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга», становить 33 млн. грн. (з урахуванням минулорічних боргів).

Що ж стосується ситуації із книговидаванням в Україні в цілому, то, за даними Книжкової палати ім. І. Федорова, випуск книг та брошур у 2010 році зменшився порівняно з тим же періодом минулого року за кількістю назв — на 12,5%, за тиражами — на 21,2%.

В УКРАЇНСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ У МОСКВІ ШУКАЛИ... ЕКСТРЕМІЗМ

Коментар Департаменту інформаційної політики Міністерства закордонних справ України щодо ситуації навколо Бібліотеки української літератури в Москві

Міністерство закордонних справ України ретельно відслідковує розвиток ситуації навколо Державного закладу культури міста Москви «Бібліотека української літератури». Посольство України в Російській Федерації перебуває у постійному контакті з керівництвом бібліотеки та залученими у цю справу російськими органами влади.

У зв'язку з повідомленнями про, нібито, закриття бібліотеки, в понеділок 27 грудня співробітники Посольства зв'язалися з керівництвом цього закладу, яким було підтверджено, що, незважаючи на вилучення слідчими органами низки видань, жодної

книги, яка б входила до федерального списку екстремістських матеріалів, що ведеться Міністерством юстиції РФ відповідно до статті 13 Федерального закону «Про проти-дію екстремістській діяльності», у фондах бібліотеки виявлено не було.

Як повідомлено керівництвом бібліотеки, у зв'язку з продовженням перевірок Управлінням культури Центрального адміністративного округу міста Москви видано наказ про тимчасове призупинення роботи читачького та абонентського залів з метою уникнення зайвих незручностей для їх відвідувачів. Водночас, культурно-просвітницька робота бібліотеки не припинялася, зокрема, до кінця цього року та на початку наступного відбудуться всі раніше заплановані літературні читання, презентації

та інші просвітницькі заходи. Всі заплановані до новорічних та різдвяних свят заходи для української громади Москви, в тому числі і в рамках діючої на базі бібліотеки української недільної школи, також відбудуться за планом.

Українська сторона вважає для себе пріоритетом збереження та розвитку Бібліотеки української літератури в Москві як важливого осередку культурно-просвітницького життя двохсоттисячної української громади в російській столиці. МЗС розраховує, що в своїх діях щодо Бібліотеки представники органів російської влади всіх рівнів виходитимуть з необхідності якісного задоволення освітньо-культурних потреб етнічних українців, що мешкають в Росії.

Як повідомлялося раніше, 23 грудня відділ боротьби з

екстремізмом МВС РФ під час обшуку вилучив з Бібліотеки української літератури в Москві понад 50 книжок для проведення психолого-лінгвістичної експертизи. Працівники міліції в електронному каталозі набрали слово «націоналізм» і вилучили всі видання, у яких було виявлене це слово. Це, зокрема, книжки про митрополита Андрія Шептицького, про ОУН-УПА, про діяльність руху «Пора», а також примірники газет «Нація і держава», «Шлях перемоги», «Українське слово». У список також потрапило видання «Національна безпека України» тощо.

26 грудня директор бібліотеки Наталя Шаріна повідомила, що після цього бібліотека опечатана і закрита. За її словами, 24 грудня у бібліотеці пройшов другий обшук, внаслідок якого були вилучені жорсткі диски з комп'ютерів, а також читачькі квитки.

Важливу роль в цьому процесі займають послы доброї волі — культура, искусство, образование. В 2010 году на уровне наших Министерств состоялись очень важные для культурного сближения акции. В связи с этим события, происходящие вокруг Библиотеки украинской литературы в Москве, по нашему мнению, являются недопустимыми, поскольку они подрывают и ухудшают наши добрые намерения жить в дружбе и согласии.

Міністерство культури України не може залишатися байдужим до подібних дій і просить Міністерство культури Російської Федерації содействовать, по мере возможности, минимизации ущерба, нанесенного репутации Библиотеки, а также урегулированию создавшейся ситуации.

В преддверии Нового 2011 года и Рождества Христова шлем Вам свои искренние поздравления с пожеланиями мира, добра и надежды на то, чтобы наше культурное сотрудничество всегда строилось на принципах взаимопонимания и взаимоуважения».

28 грудня 2010 р.

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ
24

1876 — народився Спиридон Черкасенко, український письменник, драматург і педагог.

1937 — народився Вячеслав Чорновіл — літературний критик, публіцист, діяч руху опору проти русифікації та національної дискримінації українського народу. Кілька разів ув'язнений за «антирадянську пропаганду» (1967—1969, 1972—1979, 1980—1988).

Перебував у мордовських таборах суворого режиму і на заслання. Один із ініціаторів створення Української гелісінської спілки. Загинув за нез'ясованих обставин в автокатастрофі на шосе під Борисполем 25 березня 1999 р.

1920 — народився Святослав Караванський, український поет, журналіст, мовознавець, перекладач, правозахисник. Багатолітній політв'язень радянських таборів. Політв'язень радянських тюрем у 1944—1966, 1968—1979 рр. З 1979 р. — в еміграції.

Веде громадську й наукову діяльність, опублікував низку праць із мовознавства. 1993-го в Києві вийшов його «Практичний словник синонімів української мови», 1998 — «Російсько-український словник складної лексики».

25

Католицьке Різдва.

1899 — народився Григорій Верьовка, український композитор, хоровий диригент, художній керівник і головний диригент Державного українського народного хору.

26

1897 — народився Євген Плузник — український письменник, поет, драматург, перекладач.

1900 — помер Матвій Номис, український етнограф, письменник, освітній діяч, видавець.

27

1595 — народився Богдан Хмельницький, шляхтич руський, реєстровий козак, військовий писар, з 1648 року — гетьман Війська Запорозького. Організатор повстання проти шляхти в Україні, яке переросло у Національно-визвольну війну українського народу проти Речі Посполитої. Засновник козацької держави на теренах Центральної України — Війська Запорозького, більш відомою як Гетьманщина.

29

1724 — у московській неволі помер Павло Полуботок, український козацький державний і політичний діяч, військовик, чернігівський полковник, наказний гетьман Війська Запорозького (1722—1724). Один з лідерів автономістської партії. За наказом Петра I був ув'язнений у Петропавлівській фортеці, де і помер внаслідок тортур.

1891 — народився Володимир Симиренко, — український помолог і селекціонер плодівих культур в Україні, один із перших агрокологів та розробників дослідницької справи методології сучасного садівництва, професор Київського політехнічного інституту, Уманського і Полтавського сільськогосподарських інститутів.

30

1264 — помер король Данило, князь Галицько-Волинський і Великий князь Київський (1240), король Русі (1253). Син князя Романа II Мстиславича з династії Рюриковичів.

31

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

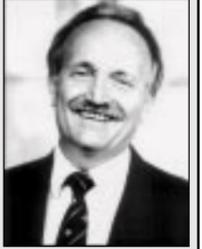
1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

1892 — народився Михайль (Михайло) Семенко, поет, основоположник і теоретик українського футуризму.

ЗВЕРНЕННЯ МІНІСТРА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ДО МІНІСТРА КУЛЬТУРИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Міністр культури України Михайло Куліняк звернувся до Міністра культури Російської Федерації Олександра Авдєєва із проханням посприяти врегулюванню ситуації, що склалася навколо єдиної на території Росії Бібліотеки української літератури:

«Уважаемый Александр Алексеевич!

Выражая искреннее уважение Министерству культуры Российской Федерации и Вам лично, хотел бы сообщить, что украинская культурная общественность крайне обеспокоена событиями, развернувшимися в последнее время вокруг единственного государственного учреждения украинской культуры в Москве — Библиотеки украинской литературы.

Украину и Россию всегда объединяли дружественные, добрососедские отношения. Сегодня мы совместными усилиями развиваем новый этап нашего сотрудничества. Нема-

ДІДИ МОРОЗИ У ВІЙСЬКОВИХ ОДНОСТРОЯХ

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)

Та не лише зустрічю з добрими знайомими запам'ятався цей день для мешканців дитячого будинку. Ще була справжня казка із клоу-

нами та сніговиками, лісовими звірятами, Снігуронькою та Дідом Морозом. А головне, учасниками дійства стали самі вихованці закладу. Усі 47 хлопчиків та дівчаток віком від чотирьох до десяти

років взяли участь у новорічній виставі.

За словами заступника командира батальйону з виховної роботи майора Юрія Башака зустрічі з підшефними стали доброю традицією.

Ми регулярно відвідуємо наших підопічних, запрошуємо їх у гості до військової частини. Найголовніше для нас бачити веселі посмішки та щасливі обличчя цих хлопчиків та дівчаток. Адже ми хочемо подарувати їм справжнє свято. Нехай наш невеличкий вклад стане добрим нагадуванням спільноті, що в першу чергу дорослі мають піклуватися про тих, хто потребує нашої підтримки та допомоги, — сказав майор Юрій Башак.

Від імені маленьких мешканців дитячого будинку військовим подякувала директор закладу Таїсія Плєсканцевич.

— Ви наші найулюбленіші шефи, і ми завжди раді бачити вас у стінах нашого дитячого дому, — наголосила Таїсія Плєсканцевич, пообіцявши разом зі своїми вихованцями наступного разу завітати у гості до військових.

Владислав СЕЛЕЗНЬОВ,
підполковник.
(Фото автора).

КОНФЕРЕНЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВМС

25 грудня 2010 року в клубі штабу Військово-морських сил ЗС України у Севастополі пройшла звітно-виборна конференція, в якій, крім ветеранів українського флоту, взяли участь командувач ВМС адмірал Віктор Максимов та члени військової ради.

З доповіддю про зроблене за минулі два роки виступив голова Ради ветеранів ВМС контр-адмірал у відставці Колпаков Володимир Анісімович та голова ревізійної комісії організації капітан 1 рангу запаса Трумпікас Владас Броняус.

Конференція визнала роботу Ради ветеранів за звітний період задовільною, відзначила зростаючу активність організації у Севастопольському громадському житті та затвердила звіт ревізійної комісії.

У виступах ветеранів флоту, які стояли біля витоків відродження національного флоту, звучала незадоволеність політизацією ветеранського руху у Севастополі, недостатня соціальна турбота про ветеранів флоту, відсутність приміщення для ветеранів ВМС у Севастополі та турбота про активізацію патріотично-виховної роботи членів організації на кораблях і в частинах ВМС України.

Конференція підтримала пропозицію ініціативної групи віце-адмірала у відставці Миколи Клітнього про створення особливого морського Комітету з будівництва кораблів для ВМС України на народні пожертви. Ветерани за приклад взяли пожертви жителів Волинської, Київської, Таврійської, Катеринос-

лавської, Чернігівської, Одеської, Харківської, та Херсонської губерній і міста Севастополя, на пожертви яких були збудовані мініні крейсери «Україна», «Гайдамака» і «Військовий» для Балтійського флоту у 1906 році.

На конференції ветеранів виступив командувач ВМС України адмірал Віктор Максимов, який розказав про зрушення в бойовій підготовці флоту після останніх років застою, та емоційно закликав не допустити політизації флотського ветеранського руху, до дружби з російськими моряками і ветеранськими організаціями та протистояти націоналізму.

Конференція ветеранів ВМС доручила Раді ветеранів продовжити роботу над створенням соціального фонду для ветеранів Збройних Сил Укра-

їни «Київ - Севастополь», внесла зміни до Статуту організації і обрала новий склад Ради ветеранів з 19 осіб, а також створила прес-центр організації.

Головою ради ветеранів на повторний термін переобраний контр-адмірал у відставці Володимир Колпаков, його заступником — капітан 1 рангу у відставці Анатолій Данилов, головою ревізійної комісії — капітан 1 рангу запаса Владас Трумпікас.

Після конференції керівники організації «Ветерани ВМС України» прийняли участь у зустрічі з Середземного моря корвету «Тернопіль» і щиро привітали українських моряків з успішним виконанням завдань антитерористичної операції НАТО «Активні зусилля».

М. А. МАМЧАК,
прес-секретар ГО ВВМСУ
капітан 1-го рангу запаса.

ТОВАРИСТВУ «УКРАЇНА - СВІТ» - 50!

Президент України Віктор Янукович привітав Товариство зв'язків українців за межами України «Україна — Світ» з 50-річчям від дня його створення.

У вітальному слові Глава держави підкреслив, що українці діаспори були активною силою у створенні незалежної Української держави і сприяли визнанню нашої Незалежності у 1991 році державними чинниками США, Канади, Польщі, Аргентини та інших країн.

«Чорнобильська катастрофа, Голодомор 1932-1933 років, становище української культури, захист української мови — все це було найгарячішим пунктом суперечок в середовищі української діаспори. Разом з тим, в кінцевому аргументі — привело до утвердження народу в середовищі інших націй», — наголосив Президент України.

Віктор Янукович вважає, що найбільшою проблемою зараз є так звана четверта хвиля еміграції, коли мільйони людей виїжджають за межі країни і утворюють велику дисгармонію нашого духовного життя.

«Я хотів би, щоб усі державні чиновники глибоко усвідомлювали цінну тієї частини народу — а її від третини до половини, яка надзвичайно активно впливає і на наше внутрішнє, і на зовнішнє життя», — підкреслив Президент.

У своєму вітальному слові Президент України відзначив, що «середовище української діаспори непросте». Але при всіх складнощах настроїв і процесів у ній, наголосив Віктор Янукович, він залишається прихильником того, щоб усі течії діаспори «спрямувати в наш нові державні турбини — для людей, для їхніх зростаючих пекучих потреб».

МЗС ВВАЖАЄ ЗАЙВИМ «ДИСКУТУВАТИ» З ПУТИНІМ...

У Міністерстві закордонних справ України вважають особистою думкою прем'єр-міністра РФ В. Путіна про те, що Росія отримала б перемогу у Великій Вітчизняній війні і без України. Як передає кореспондент УНІАН, про це сказав на брифінгу директор Департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин.

«Ми не дискутуємо з Володимиром Путіним, тому що у нас немає підстав вважати, що те, що ним було сказано, є елементом державної політики», - сказав він.

О. Волошин звернув увагу на те, що в жодному офіційному документі і у заявах російських політиків не ставився під сумнів внесок українського народу у перемогу в Великій Вітчизняній війні. «Тому ми вважали для себе зайвим на офіційному рівні від імені держави реагувати на розмірковування», - додав він.

О. Волошин нагадав, що позиція України полягає у тому, що перемога у Великій Вітчизняній війні є перемогою усіх без винятку народів Радянського Союзу.

«Ми не хочемо жодним чином політизувати це питання і втягуватися у дискусію, якої в принципі бути не може», - сказав О. Волошин.

Як повідомляв УНІАН, 16 грудня під час спілкування з росіянами у пряму ефірі В. Путін заявив, що Росія перемогла б у Великій Вітчизняній війні, навіть якщо Україна не входила до складу Радянського Союзу...

* * *

«УНП готує до реєстрації постанову Верховної Ради про створення спеціальної комісії з оцінки внеску України у перемогу в Другій світовій війні», - заявив народний депутат України, лідер Української народної партії Юрій Костенко.

За його словами, «постанова виставляє вимогу звернутися до РФ з вимогою відкрити доступ до 13 млн. засекречених справ, які зберігаються в Центральному архіві оборони колишнього СРСР, щоб встановити дійсний обсяг людських втрат, які понесла Україна». Як відомо, днями Володимир ПУТІН заявив, що РФ перемогла б у Другій світовій війні і без України.

На переконання Костенка, «українська влада має розв'язати сталінські міфи, завдяки яким вкрадено заслужений внесок України в перемогу». Лідер УНП нагадав, що «втрапи України у війні були найбільшими серед республік колишнього СРСР, - майже 40% від загального обсягу». Так, «перелік населення 1945 року свідчить, що чисельність українців складала 27 млн. 383 тис., тоді як в 1940 році - 41,9 млн.», - нагадав Костенко. «Тобто Україна в Другу світову війну понесла прями втрати мирного населення та військовослужбовців на рівні майже 14 млн. осіб, тоді як відповідні втрати Росії оцінюються істориками в 6 млн.», - заявив політик. «То чий внесок у перемогу більший?», - запитав політик.

Костенко нагадав, що «через злочинні та незграбні дії Кремля майже всю територію України було окуповано». Внаслідок цього, констатував політик, «німці катували в Україні наших громадян в 200 концентраційних таборах, перетворили на руїни 714 міст і 28 тис. сіл, спалили вщент 250 сіл разом з мешканцями». Лідер УНП також нагадав, що «мешканці УРСР складають 78,6% від всіх депортованих громадян СРСР».

Костенко вважає, що «кожен другий з 6 млн. українців, що були в складі радянських військ, загинув». «З тих 3 млн., що залишилися в живих, 1,5 млн. стали довільними каліками». За його словами, «7 з 15 фронтів очолювали маршали та генерали-українці». За межі України, нагадав політик, «в тилі СРСР було вивезено більше 500 стратегічних підприємств, - золотий фонд промисловості країни».

На його думку, «міф про одноосібну перемогу у Другій світовій війні дуже важливий для Росії, оскільки на цьому етапі радянської історії базується ідеологія нової Російської імперії». «Інших перемог в історії СРСР, правонаступницею якої є Росія, не було, окрім хіба що ГУЛАГу, табору для політ'язнів та Голодомору», - констатував Костенко.

Подвигу воїнів Південно-Західного фронту, киян, полтавців і всіх учасників найбільш грандіозної битви Великої Вітчизняної і Другої світової війни, які зрвали блискавку літом 1941 року і врятували Москву, присвячується.

(Продовження. Поч. у №51).

Я знав багатьох учасників боїв у Західній Україні, котрі зі знанням справи стверджують, що коли б Конев і Рокосовський одержали команду атакувати зухвалих фашистів під Бродами, то війська Клейста були б розгромлені. Більш того, наші армії могли б розпочати успішний наступ на північний захід і північ, зайти в тил угруповання «Центр». Цей маневр, безумовно, врятував би наш Західний фронт, а німці зазнали б розгромної поразки ще в липні 1941 року. Наші армії змогли б зупинити гітлерівські війська на території області Західної України, а потім прорватися в Польщу і зайти в глибокий тил німецької групи військ «Центр», що рвалася на Смоленськ, Вязьму і Москву.

Командування вермахту такого варіанту боялося, як вогню, і кидало в бій усі свої резерви, розраховуючи закріпити успіх, одержаний від раптового нападу на світанку 22 червня.

У публікаціях німецьких генералів, які мені випало читати, відзначалася серйозна заклопотаність у зв'язку з небаченими для них втратами техніки й людей на Київському напрямку. Не на жарт захвилювалися генштаб і сам фюрер, котрий підганяв своїх генералів уперед і вперед. Та рішучі успіхи вони не мали на жодній ділянці цього фронту. Частина Червоної Армії билася за кожний населений і опорний пункт, хоча й зазнавала величезних утрат, але відходили організовано, після тяжких оборонних боїв. У німецьких штабах відверто говорили, що в противника, котрий діє проти групи армій «Південь», «відчувається тверде й енергійне керівництво», яке вміло підтягує з глибини резерви й зриває наступальну могутність гітлерівських військ. Клейсту та його генералам довелося пережити чимало тривожних днів, втрачаючи в кровопролитних боях величезну кількість танків, гармат і піхоти, вони набагато пізніше, ніж планували, захопили Львів, Дубно, Броди та інші міста.

Закінчився липень - місяць, у якому німці планували захопити столицю України, та їх плани не збулися. Наші війська зупинили ворога.

Кияни масово вийшли на спорудження оборонних об'єктів. Сотні тисяч чоловіків і жінок рили проти-танкові рови, копали окопи й траншеї, споруджували бліндажі, розставляли різні надобні й перепони. Величезна кількість жителів міста добровольцями записувались у лави воїнів-захисників, одержували гвинтівки й боєприпаси, вчилися користуватися зброєю.

Столиця України, старовинний Київ, - колика трьох братніх слов'янських народів, укотре вже за свою багатотисячову історію готувалася стояти на смерть перед наступаючим ворогом. Кияни знали, яких страшних воєнних і територіальних втрат зазнала країна, що ворог - біля стін Ленінграда, оволодів Мінськом, Вільнюсом, Каунасом, Ригою, захопив близький українському серцю Смоленськ, і добре розуміли, що саме тут, на берегах Дніпра, його потрібно зупинити. Кияни та війська Південно-Західного фронту також чудово розуміли, що погляди всіх народів Радянського Союзу звернені на них, як до останньої надії все ж таки вистояти, змінити хід подій цієї страшної війни. Усі захисники Києва діяли вищою мірою відповідально, самовіддано й патріотично, не шкодуючи себе, робили все, аби країна не потрапила в рабство.

Такого впертого опору Червоної Армії та українського народу гітлерівці не чекали.

С. Мітчелл, автор книги «Фельдмаршали Гітлера та їх битви», відзначає:

«Тільки за перші шість днів Клейсту довелося відбити контратаки 9-го, 19-го механізованих корпусів росіян. Загалом 600 танків Клейста протистояли 2400 радянських тан-

ків, багато з яких технічно мали перевагу над Т-III й Т-IV - кращими танками Німеччини на той момент. І все ж таки 30 червня досягли Львова, а 6 липня прорвали «лінію Сталіна», не дивлячись на кілька контратак радянських військ. Житомир, розташований за 90 миль від Києва, впав 10 липня, після того, як перша танкова група Клейста відбила атаки 4-го, 15-го, 16-го механізованих корпусів Червоної Армії. Того ж дня радянська 5-а армія, підсилена підрозділами 9-го, 19-го і 22-го механізованих корпусів, перерізала, наступаючи з південного боку прип'ятських боліт, головну комунікацію, якою здійснювалося постачання танкової групи.

Рейхенану, котрий слідував за Клейстом зі своєю піхотою, довелося виділити крупне формування для очищення дороги. І так тривало

Федір МОРГУН

ГИНУЧИ, ВОЇНИ КИРПОНОСА І УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД РЯТУЮТЬ МОСКВУ

весь липень і серпень. З 22 червня по 10 липня танкова група проходила за день лише 10 миль, а після 10 липня темпи її просування ще більше сповільнилися. Все це було зовсім не схоже на блискавку, на якій Гітлер покладав такі надії» (С. Мітчелл. Фельдмаршали Гітлера і їх битви. - Смоленськ: Русич, 1998, с. 130).

Згідно з планом «Барбаросса» група армій «Північ» 15 липня повинна була вийти до Ленінграда, «Центр» - оволодіти Смоленськом, а «Південь» - захопити Київ.

Повторюю! При такому ході наступу фашистських військ далі планувалися: стрімкий похід танків Гудеріана на Москву, захоплення столиці (не пізніше вересня); війська Рундштедта спрямовуються на Харків, Донбас, Ростов, а там, як здавалося, рукою подати до Майкопу, Грозного і Баку. Командуючі групами «Північ» і «Центр» генерал-фельдмаршал фон Лееб і фон Бок доведені завдання перевиконували: розгромили наші прикордонні армії, полонили понад мільйон червоноармійців, захопили понад 10 тисяч танків, десятки тисяч гармат, знищили тисячі літаків. Вийшли до Ленінграда і захопили Смоленськ. А от на півдні Кирпонос по суті зірвав усі плани Гітлера: темпи просування на схід були в 2-3 рази нижчі «планових», ніякого полону, відчайдушний опір Червоної Армії, великі втрати агресора. До середини липня до Києва прорватися не вдалося.

Гітлер буквально скаженів від величезних втрат, повільного просування його військ по Україні, від відсутності тут полонених у перші тижні війни.

У червні й липні німці, хоча й тиснили війська Кирпоноса, але ніде в кровопролитних боях не добилися помітних переваг. Наші війська зазнавали великих втрат, але противник - не менших, а подекуди й більших. Йому до серпня не вдалося накинути зашморг, загнати в котли й оточення наші армії, які з боями відступали. Навпаки, під Бродами, Перемишлем, Львовом, у інших місцях розхвалені танкісти Клейста й інші дивізії німців самі потрапляли в різні пастки й навіть оточення, з яких виходили ціною величезних втрат.

Тож було від чого шаленіти Гітлеру й над чим подумати командуванню вермахту.

Війська групи армій «Центр» 15 липня 1941 року захопили Смоленськ і в багатьох місцях форсували Дніпро.

Оволодіння Смоленськом приводить гітлерівський генералітет і всю

верхівку фашистської Німеччини в стан ейфорії. Вони прагнуть оповістити весь світ, що це місто захоплене. Геббельс із цього приводу збирає особливу прес-конференцію, на якій поспішає оголосити: «Смоленськ - це виламні двері. Німецька армія відкрила шлях углиб Росії. Кінець війни визначений наперед». Німецькі радіо, газети, кінохроніка підхоплюють пропагандистський штамп про виламні двері в Росію.

Танкові армії Гудеріана з повними баками пального, маючи його місячний запас, а також достатню кількість боєприпасів, знову завели мотори своїх сталевих потвор.

Нашлені на перемогу, танкісти з нетерпінням чекали команди наступу на Москву. І якби фельдмаршалу Рундштедту вдалося розгромити війська Кирпоноса так, як це вдалося його колегам у Білорусії і Прибалтиці, в липні взяти Київ і вийти на рубежі Дніпра, то, поза всяким сум-

ти загальний наступ на Москву, маючи польові армії в центрі, а танкові групи - на крилах.

Головне командування підкреслювало, що боездатність рухомих військ допускає їх введення тільки у вирішальний момент операції, і вказувало, що для продовження операцій група армій «Центр», враховуючи кліматичні умови, має в розпорядженні тільки два місяці: вересень і жовтень. Зусилля групи слід спрямувати на досягнення лише цієї мети. Всі інші часткові завдання, що не мають вирішального тактичного значення, не повинні бути відвертати увагу від головного. «В противному разі, - говорилося в пропозиції, - у групи армій «Центр» може не вистачити сил і часу на те, щоб ще цього року знищити основну частину живої сили противника, а це повинно бути головною метою верховного командування».

Маршал Якубовський, колишній

(УРИВОК З КНИГИ «СТАЛІНСЬКО-ГІТЛЕРІВСЬКИЙ
ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ»)

нівом, танкісти Гудеріана одержали б ту команду, котру вони з нетерпінням чекали, намагаючись якомога швидше побачити стіни Московського Кремля. Вони своїм ремеслом володіли й підтвердили це багато разів, спалюючи гусеницями Польщу, Францію, Бельгію, Голландію, Югославію, а тепер уже й наші дороги аж до Смоленська.

Та блискавка не відбулася, багатообіцяючий план «Барбаросса» провалився.

Цей смертельний для радянського народу план зірвали воїни частин Червоної Армії всіх фронтів - від Балтики до Одеси. Але факти свідчать, що найзначніших втрат ворог зазнав від військ Південно-Західного фронту, котрому, не жаліючи себе, допомагав увесь народ України, який дружно став на захист своєї землі.

Героїчна оборона Києва поставила перед Гітлером і його генштабом важливе запитання: що робити? Чи можна продовжувати наступ на Москву, маючи на фланзі могутні Київське угруповання Червоної Армії, яке вже переконливо довело, що вміє не тільки оборонятися, а й контратакувати? Чи, можливо, слід, змінивши план «Барбаросса», відмінити натиск на Московському напрямку, групі армій «Центр» перейти до оборони, відібрати у неї танкові дивізії й корпуси Гудеріана, посилити їх іншими мотомеханізованими артилерійськими частинами, розгорнути на південь і почати могутній наступ через Брянськ на Чернігів, Ромни, Прилуки, до Лохвиці й Лубен в обхід Києва з північного сходу і сходу - і загнати війська Кирпоноса у величезний котел?

НАЙБОЛЬША БИТВА ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ МІЖ КИЄВОМ І ЛУБНАМИ ОБЕЗБРОЮЄ ГІТЛERA НА МОСКОВСЬКОМУ НАПРЯМКУ

У ставці Гітлера думки розділилися. Деякі генерали і сам фюрер вважали, що на даному етапі, коли блискавка загальмувала, треба здійснити перегрупування військ, розгромити армію Кирпоноса й оволодіти Києвом. Фельдмаршал фон Бок, а особливо генерал-полковник Гудеріан категорично наполягали на ще більш рішучому наступі на столицю Радянського Союзу.

Головне командування сухопутної армії всіма способами намагалося, використовуючи активну підтримку Йодля, переконати Гітлера в помилковості його думки. В оперативному зведенні від 10 серпня Йодль досить ясно переконував, що «порівняно з найважливішою метою - захопленням Москви - вся решта доволі заманливих оперативних можливостей сусідніх груп армій відступає на задній план». Він пропонував у кінці серпня здійснити

заступник міністра оборони СРСР і депутат Верховної Ради СРСР від Полтавської області, навів мені цікавий факт, який розповів йому один із воєначальників Німецької Демократичної Республіки, котрий служив під час війни у штабі Гудеріана. Гудеріан, цей бог танків, ніби навіть заявив фон Боку, що ні за яких обставин він свої машини з Московського напрямку не зніме. Про це стало відомо Гітлеру.

Фюрер знав не тільки про високі ділові якості цього обдарованого знавця і спеціаліста своєї справи, але й про його норевистість і здатність не виконувати наказів, доцільність яких не поділяв. У зв'язку з цим Гудеріан був викликаний до Гітлера, який намагався переконати свого головного танкіста негайно кинути всі свої сили на південь. Та й тут генерал дотримався свого переконання і намагався навести докази. Фюрер дійшов до істерики. Кричав, тупотів ногами, погрожував розжалуванням і зняттям із посади. Гудеріан довго й терпляче вислуховував ці погрози й поступився лише тоді, коли в істеричному крику господаря пролунало: «Я ж тебе значно підсилює за рахунок інших військових з'єднань. Переконаний, що ти зможеш швидше й краще за інших здійснити цей похід на південь, а потім знову одержиши Московський напрямок». Після цього Гудеріан поступився і запевнив фюрера, що поставлене завдання виконає.

Незабаром панцерні дивізії з гуркотом помчали на південь, пішани та пилові смерчі звертілися з-під гусениць німецьких танків, тягачів з гарматами й автомобілів, які рушили потужними колонами центральними, а в основному пішаними манівцями й лісовими дорогами Брянщини, Чернігівщини й Сумщини. Частина Червоної Армії, перед якими стояло завдання розгромити Гудеріана, були розбиті й розсіяні. За лічені дні ворог захопив великі території, а незабаром і Чернігів, Бахмач, Ніжин, Конотоп, розташовані на найважливіших залізницях, які постачали військам Київського угруповання зброєю, боєприпаси, паливе й вивозили в тилі воєнітарні десятки тисяч поранених бійців і сотні тисяч цивільного населення.

Кирпонос і його штаб одразу ж оцінили навісну загрозу й шифрованою звернулися до Сталіна з проханням - з метою врятування армії відступити з Києва. Верховний Головнокомандуючий назвав Кирпоноса боягузом і панкером, заборонив і думати про відступ, вимагав на смерть стояти на зайнятих рубежах правого берега Дніпра.

(Продовження
в наступному номері).

СИЛА ДЕСАНТУ - В КРАСІ!

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).
 Проживали ми у військовому містечку Кизилташ, де я вчилася до 10 класу. У 2006 році переїхала до Феодосії, де закінчила 11-й клас. Поступила до Фінансово-економічної академії Київського університету ринкових відносин та у 2010 році закінчила економіко-правовий факультет. Тож за фахом я зовсім не десантник, а економіст.
 В армію пішла слідами батьків. Батько, Петро Миколайович - колишній військовий, служив у протитанковому взводі десантних військ. Зараз військовий пенсіонер, разом з мамою працює в «Артек-Союзі», займаються організацією харчування військовослужбовців.

безпосередньо в полі. Особливо запам'ялося спілкування з військовослужбовцями інших країн - грузинами, румунами, американцями.

Побутові умови були непрості, це ж такі наблизені до бойових навчання. А для мене найважче було підніматися опів на шосту ранку - оце було випробування! В усьому підтримували одне одного. Особливо вдячна психологу батальйону старшому лейтенанту Сергію Карасевичу. На полігоні він завжди нам казав: «Дівчата не здавайтеся, ви все зможете!». І ми впералися!

У батальйоні морської піхоти постійно відбуваються інші заходи бойової підготовки. Ми за-

- Чим запам'яталися Вам міжнародні навчання, в яких Ви брали участь?

- На міжнародних навчаннях «Сі-Бриз-2010» я була прикомандирована, як телефоніст. Ми забезпечували надійний і якісний радіо- і телефонний зв'язок у польових умовах. Бойова робота тривала і вдень, і вночі. Теорію ми проходили у класах, виконували практичні дії за планами бойової підготовки

може, й дивно звучить, люблю бокс. Ніколи не пропускаю бої братів Кличків. Зазвичай, ми їх дивимось з батьком. Віталій і Володимир мені дуже подобаються, як люди, імпульс і їхня життєва позиція.

Мое улюблене місто - Севастополь. Тут я приймала присягу, проходила підготовку два місяці. Взагалі відчуваю себе в цьому місті легко і затишно.

Улюблена пора року - осінь. Восени в мене день народження - 23 вересня. У цей період і не холодно, й не пекуче. Це дуже лагідна й приємна пора року.

Серед інших уподобань - фільми: містика, історичні, психологічні. А улюблене блюдо - смажена картопля!

- Дякую, Олено, за щирі розповіді! За перебігом конкурсу слідкував не тільки батальйон морської піхоти, «тримали кулаки» за Вас усі Військово-Морські Сили, тож приєднуємося до привітань з перемогою, бажаємо натхнення і успіхів у нелегкій справі служіння Вітчизні!

Руслан СЕМЕНЮК,
 Регіональний медіацентр
 МО України.

Обожнюю футбол і мою улюблену команду «Динамо» (Київ). Як це,

м. Феодосія.

(Фото автора).

«УКРАЇНСЬКИЙ СЕВАСТОПОЛЬ» - 2011

НАДРУКОВАНО ПЕРШИЙ ПРИМІРНИК КАЛЕНДАРЯ НА 2011 РІК «УКРАЇНСЬКИЙ СЕВАСТОПОЛЬ»

На сторінках культурно-просвітницького видання в легендарних та сучасних особах представлена українська складова історії міста.

На обкладинці зображена історична подія 2003 року, яка збила багато городян - відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку.

Гортаючи сторінки, зустрічаємо відомих українців, які творили історію міста і держави. Тут представлені великий князь Київський Володимир Великий, який підкорив Херсонес і, як переповідає легенда, за шлюб з сестрою імператорів Василя і Костянтина Анною тут охрестився.

«Дивна сміливість, швидкість і руйнівна сила всіх цих козацьких походів на Крим і Туреччину перевершують будь-які описи. Вони можуть бути пояснені тільки тим, що на чолі козаків стояв такий геніальний проводир, яким був Петро Конашевич Сагайдачний», - наведені поряд з портретом кошового отамана Війська Запорозького слова дослідника козацтва Дмитра Яворницького.

Далі - зображення легендарних матросів, учасників Кримської війни Петра Кішки та Гната Шевченка.

«Палка кров запорожців мирно злилась з кров'ю їхніх, здавалось, непримиренних ворогів, гордих ляхів, розбавлена кров'ю холодних німців», - надруковані слова мандрівника та ініціатора створення в Севастополі морської біологічної станції Миколи Миклухи-Маклая.

Поетеса Леся Українка, керівники повстання на панцернику «Потьомкін» унтер-офіцери Чорноморського флоту Григорій Вакулечук та Панас Матюшенко, капітан-лейтенант Чорноморського флоту УНР Святослав Шрамченко, контр-адмірал, командуючий Чорноморським флотом Української Держави

Михайло Остроградський, командир 1-го Севастопольського морського полку і 8-ї бригади морської піхоти під час оборони Севастополя 1941-1942 р.р. Павло Горпищенко, військовий кореспондент Василь Кучер - ними пишуться севастопольські українці.

«А хто байдужий до своєї нації, а може, навіть, встидається її, хай дотримується міжнародної норми. Міжнародній олігархії це вигідно. Вони виховують таких людей, для яких нема ні Бога, ні Батьківщини, ні Нації, є лише один бог - гроші...», - так писав відомий севастопольський краєзнавець, педагог та публіцист Валько Кравченко.

Із сучасників в календарі присутні військовий журналіст, голова Севастопольського товариства «Просвіта» (1999-2002), редактор газети «Дзвін Севастополя» (1995-2002) Микола Гук, віце-адмірал, командувач Військово-Морських Сил України Борис Кожин, науковець, публіцист, політолог Ігор Лосев, голова Союзу Українок Севастополя Богдана Процак.

На останній сторінці обкладинки зображена теж знаменна подія - розгортання українського прапора на майдані Нахімова.

Календар оздоблено світлинами фотохудожника Миколи Пляшечника та журналіста Миколи Владзімирського, котрий і задумав цю культурно-просвітницьку акцію, яка трапилась в місті вперше, і вплив її. Для серійного накладу не вистачає якоїсь дрібниці - коштів, отже, як повідомив автор, поки що календар можна переглянути і надрукувати з його сайту «Українське життя в Севастополі» <http://ukrlife.org>.

Варвара ТЕЛИЧКО.

УКРАЇНСЬКИЙ СЕВАСТОПОЛЬ

Володимир Великий, князь київської держави, великий князь Київський (980-1015), Хреститель України-Руси

Петро Конашович Сагайдачний, Козак отаман Війська Запорозького, Геройовий республіканський кавалер, Організатор успішного воєнного українського виступу проти Кримського ханства, Особистий Імператор Московського царства.

Петро Кішка, Легендарний матрос, учасник Кримської війни

Гнат Шевченко, матрос, учасник Кримської війни

Григорій Вакулечук, артилерійський унтер-офіцер Чорноморського флоту, організатор та перший керівник повстання на панцернику «Потьомкін»

Панас Матюшенко, український громадський і політичний діяч, унтер-офіцер Чорноморського флоту, керівник повстання на панцернику «Потьомкін»

Микола Миклуха-Маклай, Мандрівник, ініціатор створення в Севастополі морської біологічної станції, Імститут біології південних морів Національної Академії Наук України.

Леся Українка, поетеса

Михайло Остроградський, український військовий діяч, контр-адмірал, командуючий Чорноморським флотом Української Держави

Святослав Шрамченко, Капітан-Лейтенант Чорноморського флоту УНР, громадський діяч, видатний філеліст.

Василь Кучер, військовий кореспондент, український письменник

Павло Горпищенко, командир 1-го Севастопольського морського полку і 8-ї бригади морської піхоти під час оборони Севастополя 1941-1942 р.р.

Валько Кравченко, Креститель, публіцист

Микола Гук, військовий журналіст, голова Севастопольського товариства «Просвіта» (1999-2002), редактор газети «Дзвін Севастополя» (1995-2002)

Борис Кожин, віце-адмірал, командувач Військово-Морських Сил України 04.1992-10.1993

Ігор Лосев, науковець, публіцист, політолог

Богдана Процак, голова Союзу Українок Севастополя

2011

СІЧЕНЬ	ЛЮТИЙ	БЕРЕЗЕНЬ	КВІТЕНЬ	ТРАВЕНЬ	ЧЕРВЕНЬ	ЛИПЕНЬ	СЕРПЕНЬ	ВЕРЕСЕНЬ	ЖОВТЕНЬ	ЛИСТОПАД	ГРУДЕНЬ
П 3 10 17 24 31 В 4 11 18 25 С 5 12 19 26 Ч 6 13 20 27 П 7 14 21 28 С 1 8 15 22 29 Н 2 9 16 23 30	П 7 14 21 28 В 1 8 15 22 29 С 2 9 16 23 Ч 3 10 17 24 31 П 4 11 18 25 С 5 12 19 26 Н 6 13 20 27	П 7 14 21 28 В 1 8 15 22 29 С 2 9 16 23 30 Ч 3 10 17 24 31 П 4 11 18 25 С 5 12 19 26 Н 6 13 20 27	П 4 11 18 25 В 5 12 19 26 С 6 13 20 27 Ч 7 14 21 28 П 1 8 15 22 29 С 2 9 16 23 30 Н 3 10 17 24	П 2 9 16 23 30 В 3 10 17 24 31 С 4 11 18 25 Ч 5 12 19 26 П 6 13 20 27 С 7 14 21 28 Н 1 8 15 22 29	П 6 13 20 27 В 7 14 21 28 С 1 8 15 22 29 Ч 2 9 16 23 30 П 3 10 17 24 С 4 11 18 25 Н 5 12 19 26	П 4 11 18 25 В 5 12 19 26 С 6 13 20 27 Ч 7 14 21 28 П 1 8 15 22 29 С 2 9 16 23 30 Н 3 10 17 24 31	П 1 8 15 22 29 В 2 9 16 23 30 С 3 10 17 24 31 Ч 4 11 18 25 П 5 12 19 26 С 6 13 20 27 Н 7 14 21 28	П 5 12 19 26 В 6 13 20 27 С 7 14 21 28 Ч 1 8 15 22 29 П 2 9 16 23 30 С 3 10 17 24 Н 4 11 18 25	П 3 10 17 24 31 В 4 11 18 25 С 5 12 19 26 Ч 3 10 17 24 П 4 11 18 25 С 1 8 15 22 29 Н 2 9 16 23 30	П 7 14 21 28 В 1 8 15 22 29 С 2 9 16 23 30 Ч 3 10 17 24 П 4 11 18 25 С 5 12 19 26 Н 6 13 20 27	П 5 12 19 26 В 6 13 20 27 С 7 14 21 28 Ч 1 8 15 22 29 П 2 9 16 23 30 С 3 10 17 24 31 Н 4 11 18 25